

Št. 224

**FEBRUAR
2025**

Št. člana_ice društva:

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

**PRIPOROČENI
PROSTOVOLJNI PRISPEVEK: 2 EUR**

Polovico dobi član_ica društva.

KRALJI ULICE

Odgovorni in izvršni urednik

Jean Nikolič

Tehnični urednik in oblikovanje

Chris Hartke

Uredniški odbor

Bojan Dekleva, Maja Vižintin, Špela Razpotnik

Sodelavci uredništva

Tomaž Golob – Taubi, Barbara Jozelj, Žiga Novak, Špela Blatnik,

Diego Menendes, Jure Zebec, Maruša Ivančič

Grafična zasnova

Karlo Medjugorac

Lektoriranje

Mojca Pipan

Ilustracije

Leah Artist Mihalič, GDJ, Boško, ArtsyBee, Perlinator, giftedMG,

La Petite Femme, CDD20, Vika_Glitter

Ovitek

Prva in zadnja stran: Nada Žgank

Tisk

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Prostovoljni prispevek za časopis je 2 EUR.

Celoletni prispevek za naročnike v Sloveniji znaša 36 EUR, v tujini pa 72 EUR. Poštšina je vključena v ceno.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

030 323 128 (SMS komentarnica)

E-pošta: urednistvo@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0400 1004 8456 921 odprt pri Nova KBM

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje -- Mestna občina Maribor

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti -- FIHO

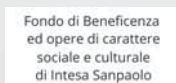
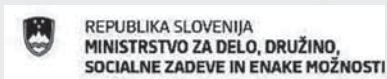
Javni stanovanjski sklad MOL -- Javni medobčinski stanovanjski sklad Maribor

Stanovanjski sklad RS -- Zavod RS za zaposlovanje -- Ministrstvo za javno upravo

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev in avtoric prispevkov ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Uvodnik:

SVETOVNI TEDEN PRODAJALCEV CESTNEGA ČASOPISA

Foto: osebni arhiv

Vsako leto v februarju svet združi moči, da bi počastil trpežnega duha in odločnost posameznikov, ki ponujajo cestni časopis, medtem ko si prizadevajo premagati brezdomstvo in/ali revščino. Za to je zaslužna mednarodna mreža cestnih časopisov INSP, organizacija, ki zajema več kot 100 članic iz 35 držav, vključno s Kralji ulice, in ima po svetu skupno vsaj pet milijonov bralcev.

Cestni časopisi so edinstvene publikacije, ki jih ponujajo osebe, ki se pogosto spopadajo z ekonomskimi in socialnimi izzivi. Poslovni model je preprost: prodajalci kupijo časopise po polovični ceni in jih nato prodajo javnosti z dobičkom. Tak pristop ne zagotavlja le vira dohodka, temveč tudi priložnost za krepitev socialne mreže, dostojanstva in večjo neodvisnost. In te svetovne publikacije niso zgolj časopisi – so platforme za zagovorništvo, ustvarjalni izraz in družbeno pravičnost. Za mnoge prodajalce so rešilna bilka in odskočna deska k stabilni nastanitvi, morebitni redni zaposlitvi in ponovno pridobljenemu občutku vrednosti. Teden prodajalcev opozarja tudi na organizacije in prostovoljce, ki zagotavljajo usposabljanje, usmerjanje in podporo prodajalcem, da bi zagotovili njihov uspeh.

Vendor Week je priložnost za izpodbijanje stereotipov. Prodajalci niso zgolj prodajalci; so pripovedovalci zgodb, zagovorniki in umetniki. Mnogi cestni časopisi objavljajo njihove osebne zgodbe, poezijo in umetniška dela, ki razkrivajo človečnost za njihovimi boji. Te zgodbe pomagajo rušiti meje, spodbujajo razumevanje in krepijo globljo povezanost med prodajalci in njihovimi skupnostmi. Z nakupom cestnega časopisa bralci podprete prizadevanja brezdomnih in socialno šibkejših, da na tak način poskrbijo zase.

Teden prodajalcev cestnih časopisov je tudi čas za prepoznavanje širše družbene vloge teh publikacij. Premalo slišane teme, kot so brezdomstvo, duševno zdravje in sistemske neenakosti, so lahko močno orodje za družbeno ozaveščanje. Teden prodajalcev je tudi opomnik, da imajo gibanja, ki prihajajo od spodaj navzgor, moč za ustvarjanje pomembnih sprememb. Gre za to, da prepoznamo potencial v vsakem človeku, ne glede na njegove okoliščine. Gre tudi za to, da jih skušamo razumeti. Prodajalci v najmanjši meri s svojimi vsakodnevnimi interakcijami gradijo mostove ozaveščanja.

Svetovni teden prodajalcev cestnih časopisov je praznovanje vztrajnosti in upanja. S podporo cestnim časopisom vlagamo v človečnost in potrjujemo, da morata biti dostojanstvo in priložnost dostopna vsem. V tokratni izdaji si izmenjujemo izkušnje s kanadskimi kolegi iz uredništva cestnega časopisa L'Itineraire iz Montreala. Več o tem si preberite na strani 8.

Ne pozabimo: teden prodajalcev cestnega časopisa priznava izraznost posameznikov, ki premagujejo raznorazne stiske, ter obenem spodbuja empatijo, vključenost in upanje v boljši jutri.

Uvodnik je zapisan v moški slovnični obliki in velja enakovredno za vse spole.

Jean Nikolič

Kazalo:

- 2 **UVODNIK**
- 4 **IGRA S PAJKOVIMI ZNAMENJI**
- 5 **DEČEK Z NOVOGORIŠKIH ULIC**
- 7 **POLJE ČASTI**
- 8 **SVETOVNI TEDEN PRODAJALCEV CESTNEGA ČASOPISA**
- 10 **KLOŠAR = BREZDOMEČ = SOCIALNI PROBLEM**
- 11 **OBČUTEK HVALEŽNOSTI**
- 12 **NEKAJ CESTNIH**
- 13 **ANEKDATE IZ PRODAJE**
- 14 **MARIBORSKA STRAN**
- 16 **MARIBORSKA SCENA**
- 18 **LITERARNA PRILOGA**
- 22 **SLIŠANJE GLASOV**
- 24 **KRALJEVI RECENZOR**
- 28 **IZZA REŠETK**
- 30 **NA ROBU HUMANITARNE KATASTROFE – ODGOVORNOST SVETA DO GAZE**
- 31 **MILOŠEV FOTO KOTIČEK**
- 32 **KRAVŽLJANJE MOŽGANOV**
- 33 **OGLASNA DESKA**
- 34 **NAGRADNA KRIŽANKA**

PRAVILA PONUJANJA ČASOPISA

Ker želimo, da bi pri razširjanju časopisa Kralji ulice lahko sodelovalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev in bralk, je pomembno, da skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Člani in članice društva, ki ponujajo časopis, ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice.

Doslej so bili v javnosti zelo dobro sprejeti, mnogi bralci in bralke so pohvalili njihov pristop. Želimo si, da tako ostane tudi v prihodnje, zato člani in članice društva spodbujamo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis še bolj približati našim bralcem in bralkam.

- Časopis ponujam na miren in nevsiljiv način.
- Drugim članom in članicam društva, ki ponujajo časopis Kralji ulice, izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do ponujanja časopisa.
- Z drugimi člani in članicami društva se miroljubno dogovarjam glede lokacije ponujanja časopisa.
- Morebitne nesporazume rešujem na miren in spoštljiv način.
- Med ponujanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
- Med ponujanjem časopisa omenjam predvideni prostovoljni

TO SVA MIDVA: DUŠAN & PANDA

Ker sem po horoskopu bik, smo se za zadnjo stran slikali pred »bikom«. S Kralji sodelujem že 20 let, Panda pa je moja zvesta spremljevalka že 13 let in pol. Ker imam psa, težko dobim cenovno dostopno nastanitev, to je zame misija nemogoče. V življenju si najbolj želim urejati vrtove. Delati znam tudi z oljkami in palmami. Vse dobro, ljudje!

Foto: Nada Žgank

- prispevek in od bralcev in bralk ne pričakujem ničesar več.
- Med ponujanjem časopisa ne beračim.
- Spoštujem odločitev bralcev in bralk, da časopis vzamejo ali ne, in jih k temu nikakor ne silim ali jih drugače neprijetno vznemirjam.
- Številka na vsakem izvodu časopisa, ki ga ponujam, se ujema s člansko številko na izkaznici. Svojih izvodov časopisa ne posredujem ali preprodajam drugim osebam.
- Zbiranje prispevkov za druge dejavnosti društva je poskus zavajanja bralcev in bralk.

Prva prepoved ponujanja se običajno izreče za štirinajst dni od vročitve. V primeru preprodaje časopisov osebam, ki nimajo dovoljenja za ponujanje časopisa Kralji ulice in z njimi organizirano beračijo, ali izvršitve kaznivega dejanja oz. prekrška, ki ga sankcionira zakonodaja, strokovni tim praviloma že v prvo izreče prepoved ponujanja za en mesec, saj gre za hujšo kršitev. V primeru ponavljanja kršitev, je prepoved lahko trajna oz. za nedoločen čas. Bralce in bralke prosimo, naj morebitne kršitve sporočijo v uredništvo na telefonsko številko 059 022 503 ali na e-naslov: urednistvo@kraljiulice.org.

Foto: osebni arhiv

Franjo Frančič

IGRA S PAJKOVIMI ZNAMENJI

Včasih mi je mama rekla: Kdaj se boš nehal igrackati z besedami in se lotil kakšnega poštenega dela?!

Pač. Eni so pripovedovalci zgodb, mama, sem ji odgovoril.

Ne ti meni o pripovedovalcih zgodb! Končno, rodila sem devet otrok, se bojevala s tremi moškimi, uživala komaj kaj ljubezni. Ena sama beda in životarjenje.

Enako mama, podobno mi teče življenje.

Samo ti si imel možnost iz svojega življenja kaj narediti. Tako pa si zablodil ... Koga pa misliš, da sploh zanimajo tvoje zgodbe? In še plačevali ti naj bi za to?! O kom boš pisal? O meni, o pijanduri, ki mi je uničila življenje?

Ne vem, mama, zame je tako, kot da nisi umrla. Pač ne morem pozabiti vsega tistega strahu, udarcev, krikov groze, pač, pride bela noč in pajkova znamenja se že leta razbohotijo tja v zoro.

No, meni ne moreš prodajati teh zgodb, vem, kakšna je bila resnica.

Kakšna torej?

Če boš priznal ali ne, sem se trudila za vsak preklet prazen dan. Rada sem vas imela, otroke, kolikor sem pač mogla, samo ti mi ne moreš odpustiti. Kaj pa bi lahko storila? Življenje gre svojo pot, in ko gre enkrat dol, gre samo še dol. Končno, nisem vsega jaz kriva, da si preživel otroštvo pri drugih ljudeh, po domovih in zavodih!

Ne gre zato, da si kriva, odpuščati pa ne znam, nikomur. Ker, če bi odpuščal, ne bi preživel!

Ja, jezik ti teče, to imaš po meni. Samo kaj boš s temi svojimi zgodbami, knjigami?

Nič, mama, nekega zimskega večera jih bom zložil na kup

GDJ

in zažgal, naj gorijo vsa ta pajkova znamenja, vsi strahovi in prazni upi, kriki, strah, za prgišče ljubezni in poguma, naj gre vse v pozabo.

Eh, Jani moj, norec si, vedno sem vedela, da si nekaj posebnega med mojimi otroki, ti moj norec.

In spet se čas drobi, pozna jesen je, ni jih več veliko pred mano, bela starka se smehlja, še malo, pa bo rekla:

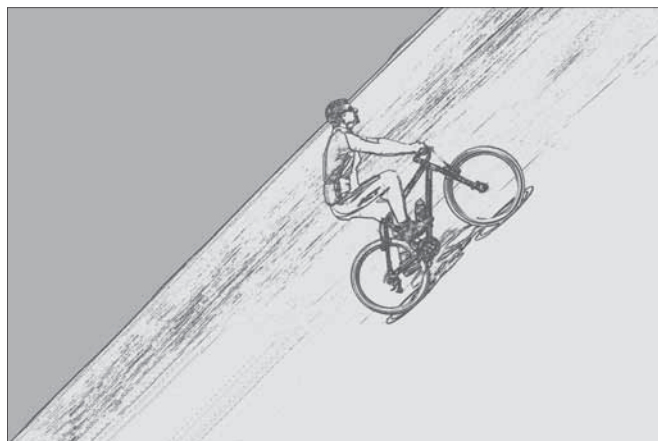
Čas je!

VIŠINE

Ko sem bil star 20–30 let, in tudi okoli 40, sem rad hodil v gore in osvajal celo štiritisočake. Višina me je navduševala s tišino in lepoto. A nikoli nisem šel sam, vedno sem bil v kakšni družbi ali skupini. In čeprav sem že celo življenje strastni kadilec, je bilo kondicije več kot na pretek. V zadnjem času, zdaj ko sem že precej v letih, da ne rečem v globoki starosti, hodim samo še po ravnem, kajti v hrib ne gre več. Celo na venerin griček se ne morem več povzpeti, obstajata pa želja in volja. V zadnjem desetletju sem pridelal KOPB, kronični bronhitis in astmo, zato hodim samo še po ravnem.

Pozdravlja vas stoletnik, še vedno strastni kadilec in še vedno željan osvajanja kakšnih manjših hribčkov.

Ly Ink

Perlinator

Marjan Birska

DEČEK Z NOVOGORIŠKIH ULIC, 12.

MODRI HOTEL

Oh, spominjam se večerov mladostniških let ulice. Vsakokrat, ko je padel mrak, so vsi odšli. Nekateri domov, drugi pa verjetno nekam pod streho. Tako sem se venomer zopet znašel sam sredi mesta Nova Gorica. Sam v tišini. Le kak vrabček ali kos je mimo priletel. Poslušal sem zvok hladilnih naprav trgovin in oddaljen šum kakega avtomobila ter lenobno brezvoljno kolovratil v naključni brlog, kjer bom preživel noč in bil naslednji dan še vedno živ.

Ampak glej jih, hudobce človeške! Zalotili so me, kot že tolikokrat, ko sem se ravno basal v kako klet, garažo ali pod stopnice v nekem bloku. Žal so večinoma klicali roko pravice v pomoč. Ne vem kolikokrat sem bil vržen na pločnik. Če nisem bil tiho, so mi pa prijazno z brkami in gumijevkami po betici ponudili taksi in me odpeljali v Modri hotel, nočitev brez zajtrka seveda. Sit sem bil tega. Ne zaradi zajtrka, nisem več imel kam iti spat.

Odločil sem se povsem svobodno, po svoje ležerno. Zgrabil sem svojo torbo in spalno vrečo ter odkorakal naravnost na policijsko postajo Nova Gorica. S spalno vrečo na ramenih in torbo sem se vljudno najavil na recepciji Modrega hotela PU Nova Gorica in dejal: »Dober večer, Marjan Birska sem, saj me poznate. Rad bi vam olajšal delo. Zapišite v mojo kartoteko intervencijo JRM, jaz bom pa prespal v vaši celici. Mirno in brez dram, volk sit in koza cela.« Odziv osebja Modrega hotela ni bil ne vem kako ljubezniv. Pred menoj so se znašle tri gorile in se drle name: »Žgini ven, da te več ne vidimo, če ne, te nalomimo, da si boš zapomnil za vse večne čase.«

05
KRALJI
ULICE

Začuda sem jim oporekal in se upiral izgonu s policijske postaje. Zmedeno so me porivali ven, jaz sem pa kar silil noter in jih prosil: »Pridržite me, saj vas nič ne stane.« Nič ni zaleglo, moral sem oditi, skrušen nadlegovalec policistov, nebodigatreba.

Robert Žgank

SREČANJA Z ORGANI PREGONA

Nekega davnega dne sem bil nič hudega sluteč na poti k Maximarketu, da si nažicam nekaj denarja, saj sem bil čisto brez. V Cankarjevem domu je bila predstava, ob takih priložnostih pa smo žicarji največkrat dobili znatno vsoto denarja, saj ga ljubljanska smetana kar nekaj ima, pa še škrtani. Tistega dne so me zaposleni spet podili od blagajne, saj sem bil pijan in nisem upošteval ničesar. Naposled so poklicali policijo, prispel je le en njen predstavnik, me vklenil in odpeljal. Seveda tudi med vožnjo nisem dal miru, pa še fržmagalo se mi je, da me nakriziranega pelje na treznjenje. Zato sem si na licu mesta izmislil, da vem za neko truplo. No, ko se je po konkretnem ovinku s poti izkazalo, da ni nikjer nobenega trupla, je bil policist kar fino besen in skoraj bi dobil batine. Ker pa je on razjezil mene, ko me je vklenil in odpeljal, se mi je zdelo, da sva si zdaj bot.

S policisti v življenju sicer nisem imel neke zares slabe izkušnje,

sem jo pa še kot mladoletnik imel z zaposlenimi na Upravi za notranje zadeve Maribor. Po enem izmed mojih begov iz zavoda so me tudi oni hoteli spoznati. To so taki tipi ... zmečkali so me kot ogorek v pepelniku. Zasliševali so me brez konca in kraja, poniževali z izjavami, kot na primer »ne glej me v oči, lopov, glej v kot; tu imaš list papirja pa napiši nanj vse svoje grehe« in »kaj ne razumeš, da bodo s tabo še veliki problemi, država se trudi, od tebe pa nič ni in nikoli ne bo«. Jest mi niso dali nič najbrž tri dni, vsaka njihova beseda je bila hladna in preračunljiva, tudi kakšna batina je priletela. Tisti stari sistem je temeljil na strahu, gladi in izživljanju. Spominjam se oči – postrani, hinavsko so me gledale. Zdeli so se mi kot hudo živčne živali. Kadili so kot nori, kot da so tik pred rešitvijo sveta, le še malo, pa se bo vse razkrilo. To je bila ena najslabših izkušenj, ki sem jo z organi pregona doživel zelo mlad ... Morda tudi prav zato. Takrat me jim ni uspelo spreobrniti. Da mi je kliknilo, sem rabil še 30 let.

Benjaminova ekspertiza

vse je kriza
je le repriza
kriza vrednot
opera brez not
vrednote so
ali jih ni
ko denarja zmanjka
te odere še banka
ali pa vzame država
molzna krava
kriv je sistem
ki igra rekviem
ko sedimo za prazno mizo
si delamo analizo
delavci naj delajo
politiki naj zabušavajo
ostali pa čakamo novo krizo
spet reprizo

Benjamin Manta Qi-Chi

kajuH

gestapo ubil
mladega partizana
upor krvavi

Slepec

sit sem vsega čeprav sem vedno lačen
vse gre gor samo jaz grem dol
jedu sem mamile mamile pa so pojedle mene
spremenu sem se v školjko
zunaj lupina znotraj pa praznina

Nik

POLJE ČASTI, 32. DEL

Rešiti delce časa, v katerem ne bomo nikoli več ... Njegov svet ni svet idile; včasih je hladen, nepredstavljen in nestalen, a je predvsem njegov. Svet, za katerega, tako kot mi vsi, ne želi, da bi kadar koli izginil. (Annie Ernaux, Leta)

Luka trenutno ni več na zdravljenju odvisnosti v Sopotnici. Zgodil se je zdrs, ponovno. Tako kot se dogajajo zdrsi odvisnikom. Presenetljivo, po sedmih mesecih abstinence. Grozljivo. Pozabil je na ves svoj trud, ki ga je vložil, ko je rekel, da se želi pozdraviti. Sedem mesecev trdne volje, sedem mesecev kontrole in pogovorov v projektu Človek, dva meseca komune, en mesec odmora od komune. Skrb in trepetanje staršev, prijateljev, ljube mu deklice, vse se je sesulo v trenutku.

Nič od tega, kar smo imeli, nas ni osrečilo. Preplaval nas je čas stvari ... (A. Ernaux, Leta)

Na zdravljenju v bolnišnici v Polju (prosil je za pomoč, kajti brez antidepressivov v tistem trenutku ni več zmogel) je bil dobrovoljen, imel je redne obiske staršev, brata, sestre, a se je odločil, da lahko zdravljenje nadaljuje v Sopotnici. Tam ga je rutina zimskega preživljanja dni, obveznosti, pogovorov, soočanja s samim seboj in pričakovanja božično-novoletnih praznikov zlomila že v dveh dneh in odšel je: najprej peš, potem je počakal na avtobus, ki ga je odpeljal v Ljubljano. Po sedmih mesecih se je spet »zadel«, spal v garažni hiši, jedel le malo hrane, naprosil denar pri bratu in sestri, obljubljal, da ne bo kradel, le prosjačil na parkirišču, in to ponavljal od petka do torka. Bilo je mrzlo in v torek dopoldne je prišel domov, očeta je prosil, če lahko ostane doma. Le s težavo je ogrel premraženo telo, ki je spet shujšalo. Čez dva dni je odšel v planine, kjer je pomagal pri strežbi v planinski koči, stran od sveta, stran od skušnjav. Lotevala se ga je omotica, mogoče je bil v resnici vročičen ... Nihče več mu ne verjame ... Tudi tu ni zdržal, tako kot se je sprva dogovoril. Odšel je v dolino. Silvestrovanje je bilo sproščeno, a kam zdaj?

Leah Artist Mihalič

Verjetno si v trenutkih treznosti misli: »Izgubljen sem v času. Kje je angel, s katerim podoživljam preteklost, ki postaja večna ... To je čas neznane narave, ki se je polastila zavesti in telesa, čas, v katerem sta bili sedanost in preteklost naloženi druga vrh druge, ne da bi se pomešali, kjer se je zdelo, da se je za trenutek spet vrnila v vse oblike svojega bitja, ki sem jih poznal ...«

Isto telo in ista osamljenost, isti odpor do delovanja ... imam le eno življenje ... (A. Ernaux, Leta)

Erazem

TO JE NAŠA POZNA ZAHVALA SKRITEMU BOŽIČKU IN TREM ZIMSKIM BOTROM, KI SO NAM TUDI LETOS IZPOLNILI ŽELJE.

**VSA ČAST TI, DRAGI DAROVALEC _VALKA.
NAJ TI BODO KORAKI V 2025 LAHKI IN BREZSKRBNJ.
POLNI UPANJA IN ZAUPANJA VASE. SREČNO!**

PSIHA

DANIEL PRINCE: L'ITINÉRAIRE, MONTRÉAL

Progovarjali smo se z Danielom Princeom, prodajalcem cestnega časopisa L'Itinéraire iz Montréal v kanadskem Quebecu.

Kaj je L'Itinéraire?

Najprej bi rad poudaril, da je to družina. To je način, da si povrneš življenje. Nikoli si ne bi mislil, da se bom pri 61 letih vrnil v službo. To je priložnost, da svoje življenje vrneš v ustaljene tirnice.

Tvoj prvi stik z L'Itinéraire je bil ...

Bil sem brezdomen. Nekdo me je iz zavetišča, kjer sem stanoval, nekega dne odpeljal v uredništvo časopisa, kjer naj bi bili brezdomni dobrodošli. Dali so mi pet izvodov in v 15 minutah sem prodal vse. Nato sem jih kupil še deset, ki sem jih spet super hitro prodal. Od tega trenutka dalje sem bil približno 15 let prodajalec pri L'Itinéraire. Nato so me v uredništvu redno zaposlili v distribuciji, kjer sem še danes.

Koliko izvodov mesečno si prodal? Tvoj rekord?

Mesečno sem prodal med 1000 in 1500 izvodov. V božičnem času sem postavil rekord 2000 izvodov. Naj povem, da sem kot prodajalec zaslužil več, kot zaslužim zdaj, ko imam redno zaposlitev. Ampak prej sem delal po 13 do 15 ur na dan.

Koliko stane izvod vašega časopisa?

Tri kanadske dolarje.

Koliko oseb prodaja vaš časopis?

Pred pandemijo nas je bilo okoli 160. Danes jih časopis prodaja približno 90, decembra se številka zviša do 120.

Opiši nam svoje sedanje delovne naloge.

Odgovoren sem za distribucijo. To pomeni, da časopis prejemam, ga posredujem naprej prodajalcem, skrbim za zalogo in vsa prodajna mesta ter usposabljanje. Iskreno se želim zahvaliti

Daniel Prince

Foto: Carla Brag

L'Itinéraire, da so mi dali to priložnost in da so verjeli vame. Obkrožen s tako odlično ekipo se počutim kot doma. Nisem pozabil na vse svoje stranke, ki so me spodbujale vsa ta leta. Zahvaljujem se jim za njihovo zvestobo. Moral sem veliko delati na sebi, da sem prišel do mesta, kjer sem danes. Ta organizacija upravičuje svoj razlog za obstoj.

Kaj bi si želel, da bi več ljudi razumelo o brezdomstvu?

To je težko vprašanje. Rad bi, da razumejo, kako tanka je meja med osebo, ki ima nastanitev, in osebo, ki te nima, da se ta zlahka zabriše. Pred brezdomstvom ni nihče popolnoma varen. Pomanjkanje stanovanj in težave v duševnem zdravju igrajo močno vlogo pri tem.

Ali v Quebecu prodajalec cestnega časopisa lahko prejema socialne transferje?

Seveda. Brez težav lahko prejemaš socialno podporo in druge socialne transferje.

Z Danielom se je prek zooma pogovarjal predstavnik prodajalcev KU Jakob Harisch

DIANA-ANDREEA SERBAN: APROPOS, SALZBURG

Intervju z Andreeo poteka v avli hotela Auersperg. Prišel sem iz hotela Zum Hirschen, kjer sem bival po predavanju. Andreea je prišla iz mesta, kjer spi ob bregu reke Salzach.

Vprašam tolmačko, ali sem pravilno slišal. Pogleda me s sočutnim izrazom in pojasni, da v Salzburgu 130 ljudi stalno živi na ulici, kar pomeni, da nimajo stalnega prebivališča niti rednih prihodkov, kaj šele zdravstvenega zavarovanja. Med njimi sta tudi Andreea in njen mož Alex, ki se je za trenutek ustavil, a nato hitro odšel, ker mora prodajati časopis ApropoS.

Andreea ima tetovirano moževo ime na roki. Šaljivo jo vprašam, kaj bi se zgodilo s tetovažo, če bi se razšla z Alexom. Andreea odločno zmaje z glavo: »Tetovaža bo ostala. Alex je ljubezen mojega življenja.« Na njeni roki preberem še eno ime: Darius. »Darius je moj sin,« reče z žalostjo v glasu.

Andreea ni opazila, da je tetovator pri imenu njenega sina pozabil črko 'i', saj ne zna brati niti pisati. V romunskem rojstnem kraju Pitești je obiskovala šolo tri ali štiri leta. Ne ve točno, ker je večino časa preživela doma, kjer je pomagala mami, ki je skrbela za deset otrok. Andreea ne pozna niti svojega točnega datuma rojstva, vendar se je družina nekega dne strinjala, da je leto 1999 leto njenega rojstva.

Ko mi Andreea ponosno pove, da je Darius star devet let in hodi v šolo v Pitești, začnem računati. Če je Andreea stara 25 let, je rodila Dariusa pri 16 letih, čeprav nekaj minut kasneje reče, da je bila stara 14 let, ko je prvič postala mama. Njena druga hči, Maria, je stara le dve leti. Njeno ime si bo kmalu tetovirala poleg cveta na levi roki. »Obožujem rože,« pravi in se sanjavo nasmehne. Med pogovorom z Andreeo se gostje prijavljajo in odjavljajo iz hotela. Nimam pojma, koliko stane nočitev v hotelu Auersperg, vendar sumim, da bi si Andreea s svojimi mesečnimi prihodki kot prodajalka časopisa lahko privoščila največ tri ali štiri nočitve. Verjetno pa razmišlja bolj o tem, kdaj in ali si bo lahko privoščila naslednjo pot v Romunijo. Hoteli v njenem življenju nimajo vloge. Andreea prihaja iz romske družine, in čeprav je le 800 od 140.000 prebivalcev Pitești Romov, živijo izolirano v nekakšnem getu. »Domačini« jih zaničljivo imenujejo »țigani«. To za Andreeo ni nič novega, saj je povsod marginalizirana: v Piteștiu je »țigan«, v Salzburgu »sandler« (potepuh), ki živi na ulici, čeprav ima v resnici redno službo kot prodajalka časopisa. Rominja, ki živi na ulici in spi pod mostom – bogati meščan Salzburga lahko le z gnusom privzdigne nos, namesto da bi priznal, da je sramota, da v tako bogatem mestu, kot je Salzburg, 130 ljudi nima strehe nad glavo in mora spati zunaj.

Doma v Piteštiju živita Darius in Maria z Andreejino mamo, medtem ko Alex in Andreea prejmeta državno podporo v višini 50 evrov na otroka. Druge podpore ni. Alex in Andreea nimata niti zdravstvenega zavarovanja v Romuniji. Revščina je Alexovega očeta že prej prisilila, da je zapustil Romunijo in poskusil srečo v drugi državi. Po naključju je pristal v Salzburgu, kamor mu je kasneje sledil sin.

Kakšne možnosti imata Alex in Andreea v Salzburgu? Nobeden od njiju nima izobrazbe; oba sta nepismena in bi lahko po najboljšem scenariju opravljala le dela, pri katerih pismenost ni pomembna. Toda brez stanovanja ne moreta niti dobiti dela kot čistilca ali pomivalca oken.

V teh okoliščinah je Andreea vesela, da lahko s prodajo časopisa Apropoz zasluži nekaj malega. »Če ne bi mogla prodajati časopisa, bi morala beračiti,« pravi. Večino zaslužka pošlje v Romunijo, da podpre svoja otroka.

»Naše družine v Romuniji držijo skupaj,« pravi Andreea, »sicer ne bi zmogla tukaj. V Salzburgu delam dva meseca, nato grem za nekaj tednov v Pitești k svojima otrokoma – tako je že šest let. A moja otroka mi dajeta moč. In moja vera. Brez vere bi bila izgubljena.«

Na Andreejinem obrazu je videti, kako težko prenaša ločitev od svojih otrok, še posebej, ko omeni njuni imeni Darius in Maria. Vprašam jo, ali med prodajalci obstaja konkurenca – navsezadnje je trg omejen, Salzburg pa ni ravno znan kot posebej kozmopolitsko mesto. Andreea zmaže z glavo. »Vsi smo prijatelji,« pravi.

Andreea je mobilna prodajalka, kar pomeni, da nima fiksne točke, vendar je običajno s časopisom v starem mestnem jedru. Zanima me, ali je v vseh teh letih v Salzburgu stkala kakšne stike. »Ne, imamo stik le z ljudmi iz uredništva in Karitas,« pravi.

Diana-Andreea Serban

Foto: Jörg Hörz

Da bi prekinila začarani krog revščine in diskriminacije, bi se morala Andreea naučiti nemško ter branja in pisanja. To pa je težka naloga, ko dneve preživi v boju za preživetje. Zaradi tega tudi ne more pripeljati Dariusja in Marie v Salzburg. »Kako naj bi to delovalo? Na ulici ni varno. To ni življenje za otroke,« pravi. Andreejina največja želja je najti stanovanje v Salzburgu, kjer bi lahko živela z Alexom in svojima otrokoma. Prav tako se želi naučiti branja in pisanja. To izreče z upanjem in verjame, da se bo nekoč vse v njenem življenju uredilo.

Kurt Palm, Apropoz/INSP.ngo

Iz nemščine v angleščino prevedli Translators Without Borders. V slovenščino prevedel Jean Nikolič.

LISANDRO: FAKTUM, MALMÖ

Lisandro je star 42 let in švedski časopis Faktum ponuja v Malmöju na Švedskem.

Aprila 2023 sem si poskušal vzeti življenje, da bi prišel na boljše mesto. Preživel sem poskus zastrupitve, a utrpel notranje poškodbe, zato danes ne pijem kave, ne jem sladkorja, počutim se kar dobro. Ne tako kot v preteklosti, a precej bolje.

Pred petimi leti sem začel hoditi v cerkev sv. Mateja v Malmöju. Odkril sem jo med obiskom organizacije Crossroads: City Mission, ki je na istem območju. Obožujem jo in rad grem tja, da se sprostim. Včasih sem tam spal, včasih jedel. Tam sem spoznal tudi svojo punco. Prej sem bival v Vallhemu, nočnem zavetišču za ljudi s težavami z zasvojenostjo. Zame ni bilo najbolj primerno, ampak bilo je v redu. Tam sem ostal devet mesecev, dokler niso ugotovili, da nimam dovoljenja za bivanje. Nekaj časa sem živel tudi pri svojem dekletu, vendar so jo nato izselili, zato se je morala preseliti k svoji mami. Zdaj živim tu in tam.

Odraščal sem na jugu Buenos Airesa, v majhnem delu mesta, imenovanem

Banfield. Ljudje mislijo, da je v Južni Ameriki povsod zelo revno in bedno ter da vsi plešejo salso, a jaz nikoli nisem plesal salse ali jedel takosa. Prihajam iz prijetnega srednjazrednega okolja. Oče je študiral biokemijo in prodajal izdelke bolnišnicam, mama pa je učiteljica lončarstva. Imel sem lepo otroštvo, a sem se v najstniških letih začel počutiti duševno slabo in pri 16 letih pustil šolo. Samo sedel sem za računalnikom, starša pa sta bila zaskrbljena. Poslala sta me k psihiatru in mi poskušala pomagati, a sem zdrsnil še globlje. Kot mlajši najstnik sem sanjal o tem, da bi postal bobnar. Moje najljubše skupine so bile Guns N' Roses, Metallica in Sepultura. Tudi Ramones so bili zelo priljubljeni v Argentini. Kot otrok sem poslušal Roxette. Leta 1992 so bili v Argentini. Spomnim se, da sem jih videl na televiziji in da so nastopali s plejbekom. To me je razjezilo. Fantaziral sem, da bi srečal Marie Fredriksson, zato je bila morda podzavestna izbira, da sem na koncu pristal na Švedskem. Po obdobjih v Braziliji in Nemčiji sem na Švedsko prišel leta 2004. Star sem bil 22 let.

Lisandro

Foto: Malin Clausson, Faktum

Preživljanje časa s svojo punco mi danes največ pomeni. Nekega dne bi ji rad razkazal Argentino.

Malin Clausson, Faktum/INSP.ngo

Iz švedščine v angleščino prevedli Translators Without Borders. V slovenščino prevedel Jean Nikolič

Foto: JN

Taubi

KLOŠAR = BREZDOMEČ = SOCIALNI PROBLEM

V odziv na sovražni govor na družabnih omrežjih želim javno definirati, kaj klošarstvo je oziroma kdo klošar sploh je. To je seveda moja osebna definicija, da ne bi potem prišlo do dlakocepstva, kar je danes že kar preveč razširjen način komunikacije. Še posebno zdaj, ko je vse več kavč analitikov in teoretikov. Naj opozorim, da to ni teoretično-statistično nakladanje, temveč praktična in izkustvena verzija moje cestne univerze, na kateri sem že ničlikokrat doktoriral.

Torej, prvi in najbolj prepoznaven razred je cesta. Klošarstvo, ko nimaš doma. Nimaš strehe. Imaš pa klopco ali kakšno drugo zavetišče sredi ničesar. Hotel Vedro nebo. Hotel Pod zvezdami. Sam sem dvanajst let bival v tem hotelu. Spal po parkih, v rožniški hosti pod drevesi, spal po kleteh, saj so bili bloki takrat še odklenjeni. To je bila zlata doba klošarstva. Študentski dom v Rožni dolini je bil zame Hilton. Tam je bilo za jesti, se stuširati in še za prespati. A o tem kdaj drugič. Danes pa so vsi bloki kot Fort Knox. Trikrat zaklenjeni. Recimo, da je bila takrat neka druga doba. Neka druga mentaliteta. Nisem imel trgovinskega vozička, v katerem bi vozil svojo hišo. Niti spalne vreče nisem imel. Kadar je bilo nujno, sem našel kje kakšen karton, da nisem zmrzoval na betonu, in to je bilo to. Glede na to, da sem bil takrat še dosti mlad in neumen, je bila to ena krasna avantura in prvi težki faks preživetja.

Zdaj sem že dolga leta v drugem razredu klošarstva. Imam sobo. Bivanjsko enoto. Imam socialno podporo. Imam varstveni dodatek. Ne mislite, da je to gora denarja in da se lahko mirno praskam po jajcih. To je tisto zmotno mišljenje večine ljudi, ko mislijo, da klošarji preprosto sedimo, se praskamo, pijemo in drogiramo, davkoplačevalci pa nas živijo. Zmota! Mater, če bi hodil v službo, bi bil več fraj, kot sem zdaj. In prav je tako! Vsaj v mojem primeru. Imam zapolnjen dan v delu za božjo slavo. Ta božja slava je moja mantra, ki mi jo je vcepil en župnik, ko sem imel jaz predavanja o odvisnosti, on pa je vlekel honorar. Torej ogromno delam v božjo slavo, kar pomeni zastonj, služijo pa drugi. Tudi prav. Toda moje srce in duša sta potešena, in to me dviguje visoko nad »materialborci«. Marsikdo mi očita, da ne delam, da nisem zaposlen. Saj bi bil, toda moja nepriznana izobrazba je svetlobna leta daleč od priznane. Enako kot priznana delovna doba. Delal sem najmanj desetkrat več, kot imam priznано na ZPIZ-u. O tem bom raje pisal kdaj drugič, saj bi bilo tokrat že preveč vsega na kupu.

V tretji razred klošarstva spadajo tisti, ki imajo svoja stanovanja, a nimajo služb. Imeti službo danes je že prava loterija. Kako torej ti, ki imajo stanovanja, a nimajo službe, preživijo? Kako plačujejo račune? Kaj jejo? Kaj počnejo poleg travmiranja? Tu se žal najde najkrajša pot v narkomanijo in alkoholizem. Vsakdo pač nima te moči, da bi se vsak dan trezen boril za preživetje. Alko in droga pa te hitro pahneta iz stanovanja na cesto. Tako je od tretje do prve faze hitra pot. Najhitrejša! Do življenjskega brodoloma pa še bližja. Žal je ogromno ljudi med njimi, ki si tega ne priznajo. Tako imenovani prikriti klošarji. Prikrivajo, dokler se z ritjo ne dotaknejo kanalizacije.

ArtTower

In končno četrti razred klošarstva. Ta je zame najtežavnejši. V njega spadajo tisti, ki so še najbolj prikriti in prepričani sami vase, da pač niso klošarji. To so ljudje, ki imajo stanovanje in tudi službo. Službo imajo danes, za jutri pa se ne ve, če jo bodo še imeli. V večini primerov so to ljudje, ki zaslužijo minimalca. Koliko lahko ti ljudje privarčujejo? Odgovorite si sami. Koliko si ti ljudje lahko privoščijo? Dopust? Počitek? In kaj bodo jutri, če izgubijo službo? Tudi na to si odgovorite sami. Ni lahka. Živci so itak napeti kot struna in grozijo, da bodo šli v franže.

To so moje štiri faze klošarstva. Žal je največ prikritih klošarjev. Tudi v bloku, kjer živim in ki ga imenujem klošarski blok, prihajam v nesoglasja z mnogimi, ki tu živijo. Oni se pač nimajo za klošarje. Zame pa je vsak socialni problem klošar. Le beseda je druga, občutek pa je isti. Tu se postavlja vprašanje, koliko je klošarjev v Sloveniji. Kdo ni klošar? Mislim, da je skrajni čas, ko bi morali z oči sneti tančice prikrivanja in si pogledati v obraz. Marsikomu je že itak jasno, da vse bolj tonemo v klošeraj. Vse slabše nam gre. Povečuje se proizvodnja vse mlajših klošarjev, ko se jim ne ponuja prihodnosti, ampak le sanje. Od sanj pa še nihče ni preživel.

OBČUTEK HVALEŽNOSTI

Pred dolgimi leti sem izbral za beg pred bolečino čustev in težo občutkov najlažji in najhitrejši izhod – drogo. Sicer sem v družbi že v osnovi šoli začel piti alkohol, travo pa sem odkril proti koncu srednje šole, kar je bilo za tiste čase precej utrغانو. Vendar mi ti dve drogi nista predstavljali neke varne cone, kjer bi se dobro počutil v svojem telesu. Pili in kadili smo, ker je bil to način zabave in prikaz drugačnosti, bil sem upornik in vedno sem imel potrebo biti drugačen od ostalih.

V tistih časih se je kadilo v temnih in skritih kotičkih. Ko smo se skrivali pred ljudmi, starši in policijo, je bilo imeti džojnt v ustih adrenalin in pogumno dejanje. Z alkoholom in travo smo si kupovali moč in status. Čustveno prizadet zaradi težkih razmer doma in v šoli sem trpel in se zelo težko znašel, vsak problem, ki se je pojavil v odnosu s komer koli, je bil pretežak zame. Z moškimi sem probleme reševal z agresijo in pretepi, medtem ko sem ženske zasipaval s pozornostjo in lažmi.

V prvi resni zvezi od drugega letnika dalje sem vztrajal štiri leta. Ves čas je bil prisoten alkohol, ki ga je partnerka nekako sprejemala, a trave ji ni nikakor uspelo sprejeti in sva se zaradi nje veliko prepirala. Vse bolj sva se odtujevala in zveza je šla k vrugu. Niti približno se nisem zavedal, kakšno praznino in kakšno bolečino mi bo prinesel najin razhod. V prvih tednih niti nisem vedel, kako naj živim, bil sem popolnoma izgubljen in otopel od bolečin v prsih, vse je postalo brez smisla, zaprl sem se vase in dnevi so polzeli mimo, ne da bi jih opazil. In spoznati sem moral heroin. Dolgo sem mislil, da je bil tisti trenutek preklet, danes vem, da to ni bilo naključje. Moje življenje se je moralo odvrteti, kot se je odvrtelo. Sprva mi je občutek heroína dal vse, prav nič mi ni manjkalo, bilo je popolno, nič ni bolelo, problemi niso bili več problemi, imel

sem pogum za vse, prav nobena stvar me ni mogla ustaviti, moje kraljestvo je postalo popolno in zakladnica je bila polna vsega. Živel sem pravlјico in sanje sem imel na dlani.

Tako prevaran sem leta živel v iluziji in cena jemanja dopa se je potihoma in zagotovo vrnila v vse pore mojega bivanja. Počasi sem podrl in uničil vse okoli sebe, še najbolj pa sem uničil samega sebe – bil sem brez samopodobe, brez razuma, brez volje do življenja in popolnoma sam. Kar pa je bilo najhujše – otopel sem, ničesar nisem čutil, brez kakršnega koli občutka sem se znašel na širokih poteh tega sveta. Pridobil sem boleča čustva in neprijetne občutke. Dobro in prijetne pa izgubil. Dokler se nisem drogiral, na dobre občutke nisem bil pozoren. Jemal sem jih kot nekaj samoumevnega, kot pravico, ki mi pripada. In ko sem spoznal, da sem izgubil vse, kar je bilo živega v meni, se je rodila želja po tem, da bi spet čutil svobodo in življenje. Do tistega trenutka sem v drogiranju na nek način užival, od takrat dalje pa se je zame pričela težka in trnova pot, predvsem je bila izredno dolga in polna trpljenja.

Na videz sem večkrat obupal in se prepustil usodi, ampak nekaj – neka višja sila – me je gnalo naprej in vedno znova sem se pobral in vztrajal proti svetlobi. Po dolgi dvanajstletni poti mi je uspelo, prišel je trenutek, ko sem po dolgem času pristno začutil svoje občutke. In najlepše je bilo to, da je bil moj prvi občutek, ki je prežal moje telo, hvaležnost, neizmerna hvaležnost za vse, predvsem pa hvaležnost, da sem živ, zdrav in da imam novo priložnost. Veliko jih je, ki poskušajo in jim ne uspe ali pa so ta boj za vedno izgubili. Hvaležen sem!

Andrej

011
KRALJI
ULICE

IN MEMORIAM

ZORAN MOJSIĆ

Zoki, zmagal si! Sestavil si uganko in zapustil ta svet. Kar ni te. Nisi več v tem zaporu na Zemlji. Sezulo me je, ko sem slišala vest, da si umrl. Sesedla sem se. Kako, če pa sem še včeraj govorila s tabo? Prehitro si šel, ampak si se rešil vsega zla sveta. Kaj pomaga solza, kaj pomaga napiti se ga za žalost, se prepirati s partnerjem, ker sem prizadeta. To ne pomeni nič. To je moja šibkost, ker je te smrti toliko okrog mene, da je na čase kar strašljivo. Bil si dober človek. Če si lahko pomagal, si podal roko, škode nisi delal, vsaj meni ne. Veliko ljudi te je imelo rado. Prižgali ti bomo svečko in se spominjali tvojih podvigov, več kot to ne moremo storiti. Potuješ domov v Srbijo, kjer te bodo pokopali ob tvoji družini. Pustil si veliko praznino v mojem srcu, kolikor ga je še ostalo. In zdaj še ena duša pazi name. Rada sem te imela. Zelo.

MICA

Med nami bil si ljubljen iz vsega srca,
ljubljen bodi tam, kjer si zdaj doma.

Tvoji metelkovci

ANDREJ LAKNER

Dragi Andrej, to so moje zadnje besede tebi. Ne morem verjeti, enostavno moji možgani ne dojamejo, da si umrl. Pa ne ti, dragi Andrej. Vem, da si ga malo zaplaval po valovih, ampak srčka si pa imel na pravem mestu. Ne morem ti povedati, kako hudo mi je. A. te je spoznal že v mladosti. Obema nama je zelo hudo, močno sočustvujeva s tvojo družino in iskreno, res iskreno upam, da si na boljšem kraju. Da si srečen. Res si bil prijatelj – z velikim P. Varno potuj po vesolju!

MICA

O, saj ni smrti! Samo tišina je pregloboka.

S. Kosovel

NEK CESTNIH AJ

DEKLETA PARALELKE

Nekega dne, tako zaradi družbe, so mi ponudile cigareto. To so bila dekleta iz paralelke. Ena izmed njih je izstrelila puščico vame. Očitno sem ji bil všeč in ji je bilo mar zame. Tako naglas je rekla z zares lepim glasom: »Hej, frajer, a bi eno cigareto, nekaj dima, pri nas se boš malo ogrel, imam o ogenj, zunaj pa je mraz, zima.« Tako sem prižgal prvo cigareto, res je bilo precej vroče, tam v skritem kotičku pod stopnicami pri vhodu šole. Kmalu zatem se mi je hudo zvrtilo. Ne vem, kako sem prišel domov, res se mi je takrat hudo snelo. Sem ter tja zdaj katero od njih še srečam, danes so vse poročene, nekadilke, športnice. Na videz zelo resne ženske.

M. Marn

DVE

Tam, kjer spim, mi vedno vse ukradejo. Spim v kajži, kjer so še drugi ljudje. Dobil sem komplet, ki se sam napihne, pride kot en jogi, a sem prepričan, da ga zvečer, ko bom prišel tja, ne bo več. Ne vem, kaj naj. Ne morem cel dan s sabo prenašati vseh teh stvari. Potrebovali bi velike zaklenjene omarice, kjer bi lahko cel dan shranjevali vse pomembne stvari.

Hočem čim bolj preskočiti ta praznični čas. Ko vidim nekoga, ki je večji revež od mene, še posebej če je starejši ali na »piskru« bolan, mu dam zadnja dva evra. Nimam družine, s katero bi preživel praznike. Navajen sem bil priti domov, kjer je bila novoletna jelka. Potem pa kar naenkrat te čarobnosti ni bilo več in sem pristal na ulici med sebi podobnimi.

Fantom

NOVICE

Počutim se kot novinarka. Takoj ko se zgodi neka zanimivost, že napišem objavo za Kralje ulice.

Iva Tisa

DNEVNIK

Letos sem prejela v dar dnevnik. Da bom vanj pisala svoje misli, skrite želje. Svoje veselje in bolečino. Ali pa razmišljanja, ki pridejo človeku kar tako na misel. Kot recimo, če se vprašaš, kaj te ustavi. Mogoče te ustavi trma. Morda pa neznanje. Kaj pa, če te ustavi lastna lenoba, previsok zid, ki si ga ustvaril okoli sebe? Previsoka pričakovanja, potem pa ne zmoreš. Dragi dnevnik, naj ti zaupam, da sem leto zaključila lepo, dobri Božiček mi je prinesel pošteljino, ki sem si jo želela. Hvala, zelo si me razveselil. Bodite dobro!

Xena

IZHOD

A veš una »za dežjem vedno posije sonce«? Mój cel lajf že dežuje in je ena sama nevihta! Naslednji dan na pogrebu je posijalo sonce. Bil je lep pogreb, prišel ni nihče! Sonce je sijalo in sirene so tulile.

In ta sirota, ki ni nikomur nič žalega storila, se vrača na kraj zločina. V svoj novi dom, v hlad, na ulico, v sovraštvo. V odnose, ki so ga že tretjič odnesli na psihiatrijo.

Nik

MALA INVENTURA

Tu na toplem, v zavetju doma, gledam na preteklo leto z žalostjo v srcu. Prekletó težko leto je za menoj. Kam je šla pravica? Kam je šla sociala? Sodstvo? Zavrženo leto, tacanje na mestu in lastna nemoč so ga zaznamovali. V stiski obupa sem obnemela in tiho molčala. Čas je tisti, ki celi rane. Ali pa spoved. Bodite dobro!

Xena

ZAHVALA BRALKAM IN BRALCEM

Osebnó bi se rad zahvalil vsem, ki podpirate socialni projekt ponujanja cestnega časopisa Kralji ulice in s tem posredno pomagata mnogim, ki so težko socialno ogroženi in žal živijo na pragu revščine. Z vašimi prispevki jim omogočimo boljšo preskrbo in sčasoma tudi izhod iz krize ter posledično boljšo kvaliteto bivanja oziroma življenjskega standarda. Vsakdo od nas se lahko zaradi različnih razlogov znajde v težki osebni stiski in vsakdo si takrat zasluži pomoč. Če je slednja pravočasno omogočena, obstaja tudi velika verjetnost, da se bomo s skupnimi močmi lažje izkopali iz krize in brezna obupa. Še enkrat hvala zvestim bralkam in bralcem ter podpornikom, ki pomagata premikati meje! Tudi beseda ima svojo moč, še posebej, če je lepa in namenjena komu, ki mu jih manjka. Sonca je dovolj za vse.

Benjamin Manta Qi-Chi

ZVEZA KLOŠARJEV SLOVENIJE

PONOVOLETNA

Novoletne zabave so mimo. Lepo smo se utirili nazaj v življenje in ostali so nam le še spomini. Spomini na vsa darila, na vso dobro hrano, na vse veselje, ki smo jih zaužili. Tudi tokrat ste se spomnili na nas, socialne probleme. Na nas, klošarje. Hvala. Toda kot ponavadi – mi smo v riti celo leto in ne le za novoletni žur. Teden dni lepote se bo nadaljeval z 51 tedni preživetvenega strahu. Najpomembnejše za vas pomočnike pa bo osebno zadovoljstvo, da ste nam pomagali s tatarskim biftekom in volnenimi nogavicami. To je problem, ki nikakor ne najde odgovora. Za nas bi bilo vsekakor najlepše darilo rešitev našega problema za vse večne čase. Morda se to sliši že preveč lepo in utopično. Pa ni! Kajti niti zavedate se ne, da lahko kaj hitro pridete s svojega bogastva na našo revščino. Ta korak je pravi korakec. Vsaj tako kažejo astrološke karte in napovedi vseh šamanskih vedeževalcev. Tudi brez njihove napovedi mi vemo, da se naša stranka vse bolj množi in je vse številčnejša.

Kakšnega darila si torej želimo? Predvsem tega, da bi tisti, ki odločajo o naših življenjih, naredili prvi, usodni in zadnji korak. Da bi končno uredili naše stanovanjske stiske. Zastonj dvigate plače tistim, ki ne trpijo pomanjkanja. Zastonj se borite za svoje privilegije. Zastonj bijete plat zvona na svoji podlagi blagostanja. Prag revščine se namreč vse bolj viša. Naredite in ne le narišite nasmehe na usta lačnih in prezebljih. Dajte toplino v mrzle domove. Dajte veselje objokanim otrokom, ki jim starši ne morejo ponuditi niti osnovne radosti v njihova lačna srca. Ste sposobni? Ste, če pozabite na polnjenje svojih tekočih računov. No, to je pa že druga zgodba.

ZKS

ANEKDOTE IZ PRODAJE

Z ZAMIKOM

December je mesec, ko bi morali biti ljudje polni veselja. Otroški smeh in igrivost ob spremljavi prazničnih pesmi in okraškov, ki krasijo tudi najbolj skrite kotičke mesta, pričarata pravo vzdušje. Letos žal tega čarobnega vzdušja skoraj ni čutiti. Zamenjali so ga slaba volja in zaskrbljeni obrazi ljudi, ki divjajo po zadnja darila. Ta upad razpoloženja še posebej občutimo prodajalci uličnih časopisov, ki smo vsake pozornosti neizmerno veseli. In darila gospoda, ki sem ga letos dobila, sem bila zelo vesela. Omenjeni gospod mi je podaril prekrasen usnjen obesek za ključke, ki ga je lastnoročno vgraviral, kar je darilu dodalo neprecenljivo vrednost. Obesek zdaj krasi in razbija dolgočasnost šopa ključev. Gospodu bi se rada zahvalila za izjemno darilo in mu, kakor seveda vsem, ki nas kljub težkim časom podpirate, zaželela zapozneno srečno novo leto.

Špela

BESEDA NI KONJ

Vsem strankam, ki ste mi darovale vsak sendvič posebej in še kaj ... Hvala vam iz srca. Tisoč lepih želja in čim več lepega v življenju vam želim.

Vaš Perica

KAKO SEM PRODAL ČASOPIS ZA 20 EVROV

Bilo je mrzlo in prsti so mi zmrzovali. Po nekaj urah stanja na mrazu sem imel v žepu le še nekaj kovancev, mogoče vsega skupaj tri evre. Nato je do mene pristopil gospod s klobukom in rekel: »Daj mi enega Kralja.« Ves vesel sem iz mape izvlekel časopis, ko sem opazil, da ima v roki bankovec za 20 evrov, jaz pa nič za vrniti. »Vzemi,« je rekel, in tako sem prvič prodal časopis za 20 evrov, srečen kot radio. Pred dnevi se je zgodba ponovila, ponovno je kupil Kralja za 20 evrov ... In tudi tokrat sem zmrzoval ter imel skoraj prazen žep.

Še obstajajo dobri ljudje, ki nas podpirajo, nekateri ponudijo celo zadnje, kar imajo. Gospa mi je ponudila mleko, ker je bilo to vse, kar je imela. Zasmilila se mi je, zato sem jo vprašal, če še kaj potrebuje iz trgovine – imel sem dober dan –, a me na žalost ni dobro razumela. Drugi pa raje gledajo v zrak ali v tla, samo da se mi izognejo.

Imam dobre dneve in zelo slabe dneve in ne glede na vse je treba biti vedno prijazen in vljuden. Dvakrat, ko sem že pošteno zmrzoval in skoraj obupal nad vsem, sem tako prodal časopis za 20 evrov. Res sem zelo hvaležen in se zahvaljujem »majstru« s klobukom!

Izzi #1066

ČOKOLATINI

Pridejo dnevi, ko gre vse narobe, ko imaš občutek, da je cel svet proti tebi. Tu pa tam pa pride kakšen dan, ko vse obveznosti opraviš brez zapletov in ti ga malenkosti naredijo krasnega. Bil je eden takšnih dni. Dopoldne, ko se je odprl dnevni center Kraljev, nas je na mizi pričakala polna skledica Lindtovih čokolatinov. Verjemite mi, ko rečem, da se taka donacija pripeti enkrat vsakih par let. Začetek dneva je bil tako krasen, saj omenjene čokolatine obožujem, si jih pa zaradi prenizkih dohodkov ne privoščim. In Lindtovi čokolatini so bili glavni akterji tistega dne. Ko sem se kasneje odpravila ponujat Kralje ulice, sem izvod časopisa ponudila gospodični, ki je kasneje zavila v parkirno hišo. Pobrskala je po denarnici in obrnila torbico na glavo, a žal ni imela nobenega kovančka. Razočarano se je opravičila in že hotela vstopiti v parkirno hišo, ko se ji je narisal nasmešek na obrazu. Iz torbice je vzela škatlo oboževanih Lindtovih čokolatinov in mi jo z obilico želja za prihajajoče leto stisnila v roke. Gospe bi se rada zahvalila za sladko pozornost.

Špela

Mariborske stran:

Vid Kmetič

KOL:TURA

Foto: Maja Mekina, KMCS

014
KRALJI
ULICE

V naši ljubi zeleni deželici na sončni strani Alp je kultura najbrž edina dobrina, ki je ne primanjkuje. Nihče namreč zase ne bo rekel, da je ima premalo in da je nekulturen. Tudi sicer se zdi na prvi pogled, da kulturo in ustvarjalce kar čislamo. Ne vem, če je na svetu veliko držav, v katerih bi kultura imela svoj državni praznik, pri nas pa jo slavimo kar dvakrat. Pesnikovo smrt z dela prostim dnem, ko se že na predvečer praznika z državno proslavo poklonimo največjim in jim podelimo nagrade, za praznik sam pa se trumoma *kulturimo* in so kulturne ustanove nabito polne obiskovalcev – malo zavoljo prostega dneva, malo zaradi potrebe po duhovni hrani, malo pa zato, ker je na ta dan kultura brezplačna. In potem je tukaj še Ta veseli dan kulture, ki ga priredimo na datum pesnikovega rojstva. Tega sicer ne slavimo z dela prostim dnem, tudi nagrad ne podeljujemo na ta dan, so pa kulturne ustanove tudi takrat obiskane sila dobro – malo zavoljo potrebe po kulturi, malo pa zato, ker je na ta dan kultura brezplačna.

Kultura je seveda sila prikladna tudi za prilike, ko je treba potrkati na narodovo zavest in domoljubna čustva, ko je treba v potrlih prsih vzbuditi up in ponos, da smo obstali. Med tistimi, ki so se v narodovi preteklosti pečali s kulturo, je bilo tudi najlažje izbrati obraze, ki so krasili sprednjo stran našega prvega denarja – kar pobrskaite po spominu (ali spletu) –, kasneje, ko smo postali del »velike evropske družine« in smo tolarje zamenjali za evre, pa smo na zadnjo stran kovanca za evro postavili Primoža Trubarja, na onega za dva pa Franceta Prešerna.

Letos bo prav na kulturni praznik Nova Gorica skupaj z italijansko sosedo podobnega imena postala evropska prestolnica kulture. To je šele drugič, da se bo s tem nazivom dičilo katero izmed slovenskih mest. Prvi je bil leta 2012 Maribor, katerega *prestolovanje* je bilo zasnovano kot projekt šestih partnerskih mest, torej še skupaj s Ptujem, Slovenj Gradcem, Velenjem, Mursko Soboto in Novim mestom. Spomin na leto 2012 vzbudi med Mariborčankami in Mariborčani mešane občutke, marsikdo pa se tega leta po kulturi sploh ne spomni. Res je, 2012 je bilo v mestu kulturnih prireditev na pretek in kljub raznim zapletom, razpletom, prepirom, bojda so enkrat leteli celo stoli, v spremljavi bolj ali manj kulturnih besed, iskanju direktorja ter primernih prizorišč in snovanju programa, smo vendarle tistega kulturnega leta z veličastno slovesnostjo na Trgu Leona Štuklja – mariborski dnevni sobi, kot je takrat temu reklo občinsko vodstvo, med ljudstvom pa se je bolj prijelo ime *tErg* – svečano odprli EPK 2012 in se »zavrteli skupaj«, kot nas je nagovarjal slogan. Potem se je v mestu zvrstilo nebroj kulturnih prireditev, četudi se je pri kakšni povzdignila marsikatera začudena obrv, prireditev za zaključek kulturnega leta pa je umanjala. Tisti z nekoliko zgodovinskega spomina se boste spomnili, da so konec 2012 v našem mestu že potekale t. i. *mariborske vstaje*, množični protesti proti takratnemu županu, ki so se razširili še v nekatera druga slovenska mesta, Mariborčanke in Mariborčani pa smo se od kulturnega leta poslovili s preleti policijskih helikopterjev in solznimi očmi. Ne od ganjenost, ampak solzivca. Ko človek dobrih 12 let od zaključka EPK pogleda po našem mestu, kaj dosti zapuščine te »eksplozije kulture« ne vidi. Še najočitnejša je globoka gradbena jama na Ruški cesti, kjer bi moralo stati *Mariborsko kulturno središče* oziroma MAKŠ, ki bi pod svojo streho združil (skoraj) vse, kar je v mestu (bilo) kulturnega. Žal dlje oziroma globlje od takrat nismo prišli, je pa jama že dodobra zaraščena in prav mogoče je, da bo čez

desetletje ali več tam nastal prav poseben ekosistem.

V Mariboru se nemalokrat zgodi, da se kakšne reči lotimo preveč zagnano, na vrat na nos, ne da bi prej zadevo raje dobro premislili ali se s kom, ki ve o zadevi nekoliko več od nas, tudi posvetovali, pa čeprav nas pri tem vodijo najboljši nameni. Žal tudi, ali pa predvsem, te *na-vrat-na-nosnosti* ne primanjkuje niti onim, od katerih bi pričakovali tehtne premisleke in poznavanje mesta, saj ga navsezadnje vodijo. In (še enkrat) žal je teh briljantnih zamisli deležna tudi mestna kultura, ki takrat dobi tisti kanček *mariborskosti*. Takrat jo sam imenujem kOltura. Zanimivo, da se kOlture lotevajo različni velmožje, ki skrbijo za županski fikus, tu so zgolj trije biseri zadnjih treh rezidentov pisarne na Ulici heroja Staneta 1.

Sredi leta 2009, ko smo že vedeli, da se bomo čez tri leta dičili z nazivom evropska prestolnica kulture, se je takratno modro županstvo odločilo, da tudi oni nekaj prispevajo k mestni kulturi. V goste so bili povabljeni mojstri rezbarji iz okolice Maribora. Drevesu ob začetku promenade so najprej z motorno žago porezali veje krošnje, potem pa v deblo umetelno izrezbarili medvedke in veveričke ter ostalo živalstvo in nekaj jako podobnega Rockyju Balboi. Meščani so bili nad »umetniško inštalacijo«, milo rečeno, zgroženi, občinsko vodstvo pa se je branilo, češ da je itak šlo za odmrlo drevo. No, ostanki nekdanjega školkastolistnega gradna se s tem niso strinjali in že kmalu po posegu so se med izrezljanimi veveričkami in pticami ujedami pričeli pojavljati prvi zeleni poganjki. A škoda je bila storjena in nepopravljiva, »mrtvo« drevo so že čez slabe tri mesece dokončno požagali in odstranili. Škoda, morda bi postavljeno kje v mestu lahko služilo za mestni pranger, kandidatov zanj zlepa ne bi zmanjkalo.

Pisalo se je leto 2016 in župansko pisarno je že zasedal naslednik ljubitelja rezbarij, kOlturnega posega pa je bila deležna okolica najstarejše trte na svetu. Pred našim največjim mestnim biserom so dali postaviti dve »prekrasni« kovani srci, na kateri so lahko zaljubljeni pari s ključavnicami zaklenili svojo večno ljubezen. Prekrasna pridobitev je v bližini stare trte vztrajala vse do nedavne prenove Lenta, torej že do mandata zdajšnjega županstva. Tudi to pa se ni moglo zadržati, da ne bi položilo svojega kamenčka v mariborski kOlturni mozaik.

Med letoma 1967 in 1986 smo v Mariboru gostili simpozij Forma viva. Materiala, s katerima so umetniki ustvarjali pri nas, sta bila beton in železobetonski. To so bili še časi, ko so v mestu poleg domačih gostovali tudi umetniki z vsega sveta in tvorno sodelovali z mariborskim Stavbarjem ter kasneje tudi s Konstruktorjem in Gradisom. Vsega skupaj je na teh simpozijih nastalo 19 izjemnih skulptur, ki so jih postavili na različnih in skrbno izbranih lokacijah po mestu. Ena izmed njih je Poletno veselje na Strossmayerjevi ulici, v neposredni bližini Umetnostne galerije, ki ga je leta 1986 ustvaril Will Nettleship. Kaj je razmišljalo aktualno županstvo, da je dalo februarja leta 2022 pred in malo tudi na njem postavi šest potopnih smetnjakov, ostaja še danes skrivnost. Ali je šlo za nepoznavanje mesta ali pa, kar je morda še huje, čisto brezbriznost, a trajalo je dve in pol leti ter nebroj protestov – tihih, glasnih, pisnih, verbalnih – mnogih, da so tudi ta primer županske kOlture odstranili.

Foto: osebni arhiv

Renato Volker – Rene

JOVO NA NOVO

Imam momentum. Ponujena mi je bila druga priložnost. Sem v obdobju sinhronizacije. Vse deluje v moje dobro. Vesolje se je uravnalo v ozvezdje Sreče, ki ga sestavlja pet zvezd: Drznost, Obilje, Predanost, Ljubezen in Varnost. Končno lahko zapišem, rečem in verjamem, da sem na pravi poti. Na svoji poti. Spet. Končno. Kajti, kaj mi bodo neprespanske noči, če podnevi ne sanjam. Dobrodošli v mojo nočno moro! Dobrodošli v drugo priložnost. Dobrodošli domov k sebi.

Kako ste se počutili ob branju teh prvih vrstic? Ste se lahko poistovetili z mislimi? So vam blizu? Ste mi jih zavidali? Mi jih privoščite? Meni so vsekakor vsak dan bližje in ljubše kot to, kar mi servirajo mediji. Ampak ali so te besede in misli resnične? So realne? So možne? So zgolj *wishfull thinking*? *Make believe. Fake it till you make it?* Zame so resničnost.

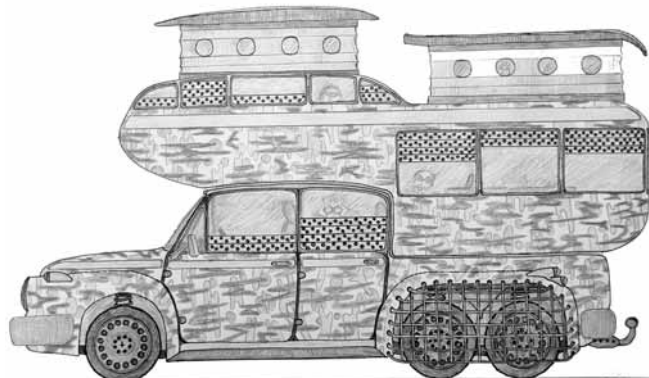
Kako to? Ker sem tako izbral. Realnost jutrišnjega dne si je pač treba izmisliti danes. Pa če crknem zraven. O, kako lepa smrt.

Ko to pišem, je pred mano zadnji mesec leta. V tem obdobju ljudje pogosto delamo mini inventure in planiramo prihodnje leto. Novoletne zaobljube niso redkost. Še redkeje se jih držimo in jih uresničimo. Živimo pač in upamo, da se bo zgodilo. Brez plana, brez zaveze, brez sanj, brez vodstva. Brez osebnega trenerja, če hočete. Ker tega pač nismo navajeni. In navade so vse. Vsaj za tistega, ki bi rad dosegel kaj večjega, trajnejšega in smiselnega. Še posebej za tistega, ki bi rad svoje dosežke delil in bil nekemu v pomoč, vzor.

In ker starši kljub temu, da lahko na prsih nosimo jekleni oklep vsakdana, nosimo na hrbtu krhko ogledalo, v katerem se zrcali prihodnost naših otrok, nosimo tudi odgovornost za odsev. Zato je vsebina zrcaljenja toliko večja. Ne kar govorimo, ampak kar naredimo, je merilo. Brez izjem.

Nismo navajeni biti vzor. Še posebej ne otrokom. Kaj šele lastnim otrokom. Kdo pa je miren z mislijo, da če bo njegov otrok točno takšen kot on, da je naredil res dobro delo? Bi bili vi zadovoljni, če bi vaši otroci postali vaša kopija? In zakaj ne? Kaj bi si svetovali kot otroku? In zakaj tega ne upoštevate zase? Je prepozno? Kako butast izgovor. Ni nam težko žrtvovati se, nuditi, kar otrok potrebuje, biti opora, dati se. In posledično vse to otroku slej kot prej očitati. Še posebej, kadar se nehvaležno odloči za svojo pot, ki ni po naših željah. Takih družinskih razočaranj, celo tragedij, je za cele klasične romane. Biti vzor namreč pomeni biti pripravljen priznati, da smo slab vzor. Redki imajo to naravno danost. Večina se pač drži priučenega. O, kolikokrat sem slišal *uči se, da ti ne bo treba delati; službe se drži; srečen bodi, da je tako, kot je*.

A če smo pošteni, česar se Janezek nauči, mora Janez pozabiti. Nekje sem zapisal, da je treba ubiti človeka, za katerega smo bili vzgojeni, in postati, za kar smo bili rojeni. Najti svoje poslanstvo je prvi korak do osebnega miru. Brez tega smo pač regratove lučke v pomladnem vetru.

Boško

Ko to berete, sem nekje v maroški puščavi. Prvi teden januarja vandram po Andaluziji, drugi teden me bo pogoltnil Tanger z okolico. Upam na magični Šefšauen. Hodim in pišem nadaljevanje nadaljevanja Coelhoovega Alkimista. Ustvarjam nov Camino. Ena taka mala obsesija, ki spomni na cikle življenja. Kar ne podelam v tem obdobju bivanja na Zemlji, bom nesel s seboj v naslednjo utelesitev in tako v neskončnost, dokler tudi sam ne postanem del nje. Zdaj, ali obstajata usoda in karma, ne vem. Vem le, da moram prekiniti družinsko prekletstvo neuspešnih in nezanesljivih moških potomcev, ki se šlepajo na ženske. Saj ne, da je ženskam kaj huje ali kaj lažje v tem gnezdu sobivanja in vsakdana, ampak večina jih pač, pa če nam je vseh ali ne, nosi prekletstvo treh stebrov doma in se ne brani niti podpiranja četrtega. Zanimivo je, da se je od nekdaj pojavila *Random bejba*, ki bo to pot prehodila z menoj. Na sestanek ob kavi mi je prinesla sedemdesetodstotno temno čokolado. Žeblico na sladico. Kameron bo imel gotovo veliko dela z obema. Pred skoraj četrto stoletje sem na neki *rebirthing* seansi potoval v pretekla življenja. Verjamem, da se mi bo tokrat prikazal prizor, ki sem ga takrat v prividu videl v živo. Podnožje Atlasa, reka in pogled na zahod, v sončni zahod.

Ljubim – po dobrih dveh desetletjih me je obiskala ta ocufana lajdra, ljubezen, ki se vsakemu ta drugemu vsake toliko meče pod in med noge, pa se redki ustavijo, jo pogledajo, kaj šele poberejo in zatlačijo v levi prsni žep raztrgane srajce srečnega človeka. Večina jo obrca, opsuje in svojo pot nadaljuje brez najmanjšega obžalovanja. Ti boš mene, ja. *Znam te puško, dok si još pištoli bila*.

No, mene je našla, ta pokora vseh pokor, in mi ponudila angela, ki ga že slabo leto vsake toliko občudujoče gledam in se sprašujem, ali mi res pripada ali se vesolje spet samo dela malo norca. Do norosti zaročnega prstana me je prignala ta gonja za srečo. Kaj se pa zamudimo. Predolgo sem se pretvarjal, da si ne želim poljuba za lahko noč.

Ker me je leto 2024 zaznamovalo kot že dolgo ne nobeno, sem mu iskreno hvaležen. Vse lekcije, vsi ljudje, vsi dosežki, vsi vzponi in vsi padci me gnetejo v nekaj novega. Novo je lahko strašljivo. Ampak tudi jaz sem novemu novo. *Bring it on, bijač*.

Foto: Nada Žgank

Mariborska scena:

Goran Šrok – Gogi, 59 let

V SLOGI JE MOČ

Odločil sem se, da bom v temle pisanju opisal dekle, ki jo poznam že precej časa. Pojdimo lepo po vrsti, kot so hiše v Trsti.

Pisalo se je leto 2006, ko sva se prvič srečala v njeni pisarni na centru za socialno delo. Recimo, da sva si bila simpatična že na prvi pogled. Takrat sem bil pijanec, ki je občasno delal in se družil s sumljivimi ljudmi. Človek, ki je kradel in goljufal ljudi, po odsluženi zaporni kazni pa preživel dneve kot zapiti klošar. Simona je takrat živela v senci in nemo opazovala moje propadanje. Ko sem ostal brez desne noge, sem se odločil, da preneham z uživanjem alkohola in spravlil sem se na zdravljenje. Nikoli ne bodem pozabil, ko je prišla na obisk in me je dvomeče pogledala v oči ter me vprašala, ali resno mislim nehat s pitjem. Obljubil sem ji, da resno mislim z rehabilitacijo in da v življenju več ne povoham alkiča. In vse do dandanes ga nisem. Od takrat do danes sem prehodil res trnovo pot. Danes sem sicer brez obeh sebi ljubih nogic. Vendar imam garsonjero, in kar se mi zdi najpomembnejše, zelo močno prijateljsko vez. Vsa minula leta po dveh težkih operacijah in po velikih psihičnih stresih mi je vedno stala ob strani in mi pomagala. Danes lahko mirne duše trdim, da ne poznam

sposobnejše socialne delavke, dela ne opravlja samo s pametjo, ampak tudi s srcem. Mislim, da sva z leti postala prava prijatelja. Danes mi pomaga opremljati stanovanje, vozi me na raznorazna srečanja. Ker potrebujem asistenco, je moja nadomestna asistentka, drugače pa je socialna delavka v zavodu Rosa, pod okrilje katerega spadam tudi sam. Ako bi devali ocene, bi bila moja vsekakor najvišja, saj menim, da si jo moja Simona vsekakor zasluži. Ko so vsi obupali nad menoj, mi je ob strani vedno stala ona, za kar ji bom vedno neizmerno hvaležen.

Bistvo tega pisanja pa ni hvaljenje, bistvo je, da z veliko volje lahko dosežemo marsikaj. Zase vem, da sem zelo težak tip. Ko me popadejo črni dnevi, takrat mi splahne volja do življenja. Takrat me zna potolažiti in mi vliti novega upanja, me napolniti z vero in mi povedati, da sva skupaj dosegla res veliko. Ja, v slogi je moč. V slogi in trdnem prijateljstvu. Simona, želim, da se nikoli ne spremeniš in da ostaneš moja prijateljica za vedno. Če nimate dobrega prijatelja, nimate v življenju prav ničesar, kar bi bilo omembe vredno. Tak! To bi bilo dragi moji od moje malenkosti za danes vse. Čavči, bajči in arrivederci.

PAPARAZZI ZA REVEŽE

Jaka Prijatelj

Lan Lenart

PO NESKONČNI SINJINI, 6. DEL

Oče, s to izpovedjo želim, da se oba rešiva spon, ki so naju dušile.

Oče me je med služenjem vojaškega roka obiskal enkrat, mama nikoli, kar sem ji zelo zameril. Spomnim se, da sem šel kar mimo nje, ko sem se vrnil v Slovenijo, kar jo je zelo presenetilo. Ampak zame je bilo dokaj hudo, bil sem zelo mlad, sam in v tujini. Po približno pol leta služenja so me premestili v vojašnico v Dijonu po posredovanju moža ene izmed mojih tet. Tam sem delal v trgovini in prodajal oblačila vojakom in civilistom. Bil sem priden, tako da so me povišali v vojaka prve klase, *soldat de premiere classe*. Pri nas je to čin deseterja, se pravi, da imaš deset vojakov pod svojo komando. Vendar pa sem bil čustveno še vedno precej zavrt.

Malo kasneje sem pričel bivati pri eni izmed tet, bila je huda nimfomanka. Opazila je, da sem v čustveni stiski, in razumela, da zaradi manka bližine dekleta. Videla je tudi, kako sem jo nekoč pobuljil, ko sem jo videl napol golo. A to še ni pomenilo, da sem si želel spati z njo.

Ona pa se je odločila, da bo spala z menoj. Bila je naravnana zelo seksualno, jaz pa sem hrepenel po ljubezni. Naj samo dodam, da med njo in mojo mamo vizualno ni bilo nobene podobnosti. Očitno mi je nekaj dala v pijačo ali hrano, saj sem se napol v snu prebudil, ker me je spolni ud zelo bolel, in za trenutek prepoznal teto, ki me je »obdelovala«. Že naslednji trenutek sem ponovno padel v spanec.

Naslednje jutro sem bil prepričan, da sem o tem pač sanjal. Bil sem popolnoma izčrpan in rekel teti, naj telefonira v bazo, da sem bolan. Smejala se je, me začela ljubkovati in mi rekla, da moram nazaj na delo. Ko so me premestili v Dijon, mi namreč ni bilo več treba spati v bazi, ampak sem lahko spal pri sorodnikih, na delo in z dela sem se vozil z vojaškim avtobusom, s katerim so se vozili tudi oficirji. Ko sem se torej naslednji dan vrnil v bazo, sem se preoblekel in sodelavci so se začeli smejati. Rekli so mi: »Ti si pa eno dobro nategnil.« »Ja,« sem jim pritrdil in se v zadregi nasmejal, vendar mi ni bilo jasno, zakaj tako mislijo. Bil sem prepričan, da sem imel ponoči le nekakšne mokre sanje, niti predstavljati si nisem mogel,

da bi bilo lahko to res, ker sem bil tako močno zadrogiran. Potem so mi povedali. Šel sem v kopalnico in si slekel zgornji del, se vzvratno pogledal v ogledalo in videl rise tetinih nohtov na mojem hrbtu.

Zdaj mi je bilo povsem jasno in precej mučno preživeti pri njej še preostali del vojaščine. Čez dan sem delal v bazi, zvečer pa sem se vračal v stanovanje, v katerem so živeli moja teta, bratranec in sestrična. Nikoli ne bi spal s teto! Prvič, je moja teta, drugič, ni bila moj tip ženske, tretjič, tako posiljen seks je v bistvu posilstvo. Seks med spancem in budnostjo, skratka, v drogiranim stanju. Kasneje sem to omenil očetu. Njegove besede so bile: »Škoda, da nisi tega izkoristil še naprej.« Bolano! Vendar ji nekako ne zamerim, saj sta z mojo mamo najbrž imeli precej čudno in težko otroštvo, vsaj sodeč po pripovedih mojega očeta. V bistvu mi je bil ta seks vsiljen in nekako nisem imel izbire. Moj občutek ogroženosti po prvem Polju je bil nekako podoben občutku, kakor da bi bil gol in zato neobgljen, brez vsakršne identitete – recimo, da je v grobem podobno temu, kar so doživljali ubogi ljudje v taboriščih, ko so jih vojaki prisilili, da so stali goli pred njimi in jim s tem popolnoma razčlovečili dušo in telo. Mislim, tako nekako, z vsem spoštovanjem do taboriščnikov. Vse je bilo mehansko in popolnoma brez čustev, nenehno sem se počutil ogroženega. Postal sem žival, hudo preplašena žival. V svojem strahu sem imel grozna stanja, ki se jih raje ne spominjam. Zagnusil sem se samemu sebi in tudi ostali so se mi gnusili. Svet moje podzavesti, tako slutim, se mi je odražal v kruti spolnosti. Ne z nekom drugim, ampak v samozadovoljevanju. Moj odnos do ljudi je zaradi velikega občutka ogroženosti postajal nemogoč. Boril sem se proti močnejšemu sovražniku in podlegel. Ko sem bil mlajši, ko sem imel približno deset ali 15 let delovnega staža, sem jemal zdravila in hkrati hodil v službo, ker mi je oče rekel, da že ne bom živel od davkoplačevalskega denarja. Takrat nisem prekinjal z jemanjem zdravil. Toda kljub temu da sem jih jemal, to nisem bil jaz. Bil sem razvalina in na koncu postal robot. Deloval sem izključno razumsko, mehansko, brez čustev. Živeti brez čustev, smeha, radosti in

giftedMG

smisla življenja je grozno. Najhuje pa je bilo to, da si nisem mogel pomagati niti sam niti mi niso mogli pomagati zdravnik ali domači. Ta šah-mat pozicija po prvi hospitalizaciji me je primorala v to, da sem se nekako začel braniti pred okolico in grožnjo. Postal sem ubijalec medčloveških odnosov, tako sem to doživljal. Bil sem krvoloč, nevaren sebi in drugim. Živel sem v paralelnem svetu, ki sem ga zaznaval tako, kot ga zaznava žival, kadar se bori na življenje in smrt. V tej agoniji sem se bal pogledati v ogledalo, kajti prav neverjetno sem se ustrašil svoje lastne zunanosti, ko sem to storil prvič.

To niso bile moje oči, bile so oči zverine, prestrašene do skrajnosti in hkrati tako divje, da bi v tistem trenutku lahko ubijale. V njih se je odražala kruta realnost osebe pred ogledalom. Imel sem občutek, da umiram na obroke in da mi nihče več ne more pomagati. Zakaj vse to? Po prvem Polju sem imel občutek, da trpim za ves svet, za vse sprte narode, za vojne, krivice in umore, za zverinstva nad ljudmi, živalmi in rastlinami, za naš prelepi planet Zemlja. Občutek sem imel, da nisem storil ničesar tako groznega, da bi moral trpeti kalvarijo na zaprtem oddelku. Bil sem pubertetniški *piccolo ribello*.

Priloga Društva slovenskih pisateljev Vrabec Anarhist se tako kot spletni portal imenuje po neuklonljivem ptičku iz romana Ivana Cankarja Hiša Marije Pomočnice, ki se je na vsak način hotel prebiti na svobodo in ga lahko razumemo kot simbol večne utopije. Čeprav je vrabček v romanu nesrečno končal, smo ga oživili v prepričanju, da mora biti svoboda temelj družbe in ustvarjalnosti. Prilogo urejata Igor Divjak in Neža Vilhelm.

Ela Patun

DO-DES-KA-DEN

Foto: osebni arhiv

včasih so bile besede smiselne,
zlogi nesmiselni, vrstni red enigma
danes nesmiselne besede
v trdem ritmu
razpadajo v zloge
dojemljive
kar je bilo brezmejno,
se z nami manjša
premer zemeljske oble
tako skrbljivo skromnih
6731 kilometrov
drenjamo se med trki
mikrosvetov prečudnih
v obsegu vsega,
kar za nas obstaja
kot paradoks
šolski primer
zloguj, je zahtevala
zloguj lokomotiva
neumljivo
ko-lo... skrijem se v tišino
(v čem je trik?)

in sem gledala z dvorišča
proti oknu domače hiše
tam uokvirjeni učiteljica
in moja mama
(službena kolegica
učiteljičinega moža)
samo delali sta se,
da me bodo vrgli iz šole,
če ne bo šlo
(lo-ko-mo-tiva)

ni šlo (blaga disleksija, ki
postaja bolj dejavna)
zaradi mene bi bilo lahko
tudi do-des-ka-den 1,
kar bi bilo čudovito
ne bi se mi bilo treba
celo življenje učiti,
da je konvencionalno življenje

z moškimi za ženske,
z ženskami za moške
v vsakem primeru
precej neznosna
zadeva, nihajoča
med upom in obupom

z izjemo preračunljivih
goljufivih
stoa zna biti izhodišče
za rešitev, lahko tudi norost

PLOSK ENE DLANI OB NASIČENO PRAZNINO
nič ne odzvanja glasneje od
utajenih besed
v obupu revnih množic je nova klica
strup morilcev homeopatsko zdravilo
potencirano z razredčitvijo
1 : 50 000
redčimo jih počasi
v besu in z milino

Aleš Učakar

SANJSKA SEZONA

Foto: osebni arhiv

Me ondan v skupni jedilnici, brezvoljnega in še vedno nekoliko zaprepačenega zavoljo dogodkov minulih nekaj mesecev, pobara gospodinja, ko je čistila hladilnik, kakšen je, lepo prosim, pa moj odnos do tele gorčice. In postavi kozarec predme, tele tukaj!, celo večnost jo že gledam, pa ne gre nikamor. Najprej nisem niti vedel, o čem govori, kajti v zadnjem času sem toplejši odnos gojil s kozarci drugih proizvajalcev. Tale reč, ki se že najmanj od prejšnjega desetletja ne gane z mesta, če smem še jaz malce popretiravati, je dejansko bila že rahlo starejšega datuma, ampak prav mogoče, da je še zmeraj užitna, saj je z gorčicami nekako tako, to itak vsi vemo. Razen po blagovni znamki se je od moje razlikovala po tem, da je na njeni etiketi s črnim flomastrom pisalo Goldberg. Glede na to okoliščino je to seveda še Oliverjeva gorčica, ni mi pa znano, kdaj se je je nazadnje – on ali kdo drug – dotaknil oziroma ali je bila pozneje sploh v uporabi. Sodeč po tem, da je bil vrček še kar težek, bolj poredko.

Moje po malem že zmanjkuje in tudi na etiketi ni napisano nič drugega kot tisto, kar je prišlo že iz tovarne, no, iz trgovine. Iz trgovine je zagotovo prišla tudi omenjena starejša gorčica, ampak to ob prav posebni priložnosti in za prav poseben namen. Ker je bilo to takrat pospremljeno s pompom in spontanim malim slavljem, se še dobro spomnim, da jo je Oliver dobil, kako simbolično, točno na mednarodni dan spomina na žrtve holokavsta, jo takrat tudi slovesno in pred pričami načel, po tistem je pa, kolikor lahko skromno domnevam, pozabljena ždela v hladilniku in čakala na naslednje priložnosti, ko bi se vanjo spet uprli žarometi in kajpak oči svetovne javnosti. Priznati je treba, da se je minulo zimo to zgodilo kar nekajkrat, je preverljivo tudi v zadnjih televizijskih arhivih. Kako smo bili vsi v enoti ponosni na našega junaka, ki se nam je vsak konec tedna, vso zimo, s tistim svojim logotipom na dresu smehljal z monitorja! In kako svojevrsten je bil ta občutek, ko smo stiskali pesti, skakali pod strop in se nasploh obnašali kot kakšni kuštravi otroci, čeprav bi od nas, starih kozlov, človek vendarle pričakoval določeno hladnokrvnost in samoobvladovanje. Skratka, četudi Oliver po naši omenjeni skromni zabavi menda ni več odpiral in mazal tiste gorčice, je na nek način po

vsej priliki že doživela svoje trenutke slave, saj se je vso zimo skupaj z njim vrtoglavo spuščala po belih strminah in bila pogosto že na progi, še bolj pa v ciljni areni pospremljena z navdušenim vzklikanjem, doživljala je aplavze na odprti sceni. Dosegla je celo nekaj srednje odmevnih rezultatov, dokaj solidne uvrstitve, enkrat ali dvakrat resda tudi odstopila, če me spomin preveč ne vara, v celoti pa je bila njena sezona, kar se mene pa tudi kolegov tiče, zagotovo šampionska. Kar navsezadnje potrjuje že napis na njeni etiketi: Šampionka.

Medtem ko torej pomakam v svoj kozarec, zrem v prazno in premlevam neljube dogodke prejšnje zime, lahko na vprašanje, kakšen je moj odnos do gorčice v starem Oliverjevem vrčku, rečem samo to, da je zame ne glede na njeno rezultatsko statistiko, fistočke in skor v pokalu narodov nesporna prvakinja. In zaradi mene lahko v spomin na Oliverja to tudi ostane za zmeraj, ne da bi jo še kadar koli odprli; zaradi mene je njena uporabnost lahko tudi večna.

**NIKOLI NE SMEŠ PREVEČ HVALITI TAŠČINEGA NEDELJSKEGA KOSILA,
KER TI GA POTEM ŠE VES TEDEN NOSI DOMOV.**

ROBERT ŽERJAV, LESCE

Mark Gabrez

GOSPODIČNA EVELINA SE ODLOČI RAZČISTITI Z BELODOLOM

Beli zidovi.

Bele ograje.

Bele hiše.

Bele ulice.

Dobrodošli v Belodolu!

Fuj in fej, kakšen gravž! Oh, pri svetem belodolčniku! Tega niste slišali. Krasno je!

»O, kako ste, gospodična Evelina? Vaša belodušnost danes kar sije iz vas.« Vprašanje gospoda Snažnika se je zalepilo gospodični Evelini na uho, ko je kolesarila mimo na belem kolesu. Beli zvonček je lahkotno zacingljal v odgovor in že je vušnila naprej v svoji beli oblekici. Tudi češnjevo rdeče ustnice, ki so v Belodolu veljale za skoraj grešno izjemo, so se ji zakrivile v nasmešek. Za prvim belim vogalom je nasmešek padel dol. Ni ga pobrala. Pa naj obleži ta butasti nasmešek in naj se kdo spotakne obenj, se je sama pri sebi zahahljala Evelina. Danes so ji, čeprav se jih je zelo trudila krotiti, v glavi ves čas vznikali čudni domisleki. Kot da ne bi bili njeni. Beli podplati njenih belih sandal so sestopili s pedal zato, ker je na tleh zagledala nekaj belega. Umazano belega sicer, redkost v tej dih jemajoči belini. Žvečilka je bila že nekajkrat pohojena. »Morda pa je v njej ostal še za kanec sladkobe,« ji je spet šinila vsiljiva misel. Nenadzorovano se je sklonila, bliskovito pogledala levo, potem še desno »O, ti sveti gravž, daj, da me nihče ne vidi,« in že je pohlepno zbasala žvečilko med svoje snežno bele zobe. Gospodična Evelina je stala tam, ekstatično pripirala oči, obraz nastavljala soncu in žvečila, žvečila, da bi izžela še zadnje sledi sladkobe. Ni se zavedala, kaj počne, še manj se je zavedala sveta okoli sebe.

»Jutro, Evelina!« Predramil jo je šele vzklik sosedu z druge strani ceste. Evelina se je zdrznila in vljudno pomahala nazaj. »O, da bi le padel v Nagravžnico in se zamazal do vratu,« si je zašepetala sama pri sebi in se skoraj prestrašila lastnih besed. Le od kod so se vzele te misli? Zagotovo ne iz Belodola. Popravila si je koder svetlih las in nadaljevala pot. »Urejenost je bistvo stvari,« si je spodbudno šepnila, da bi spet spravila svoje misli v red.

V Belodolu je deževalo le poredkoma. Vsi so tekli občudovat kapljice, ki so se lesketale na listih dreves kot najlepši biseri. Evelino pa je takrat nenadzorovano popadlo nekaj povsem drugega. Hotela je ... Čofotati po blatnih lužah! In ne le to! Tega ni mogla zaupati niti najboljši prijateljici. Odkradla se je na samo in našla lužo, v kateri so se zvijali in krotovičili dolgi, spolzki stvorčiči. Med palec in kazalec je zagrabila najbolj tolste ga deževnika in si ga kot očarljivo verižico obesila okrog vratu. Z naslednjim si je okrasila zapestje.

»O, pri svetem gravžu!« je zavpila, ko jo je sosed enkrat skoraj zalotil pri početju. K sreči je bila dovolj oddaljena in sosed je odšel v prepričanju, da si je le zavezovala vezalke.

Večino časa pa je bil Belodol obsijan s soncem. In naj je posijalo še v tako zakotno luknjo Belodola, ni moglo obsijati niti enega samcatega drobca prahu. Kaj šele blata! Za to so s svojim čarobnim praškom belodolčnikom, svetim

belodolčnikom!, skrbeli prav vsi Belodolčani. Z njim so neumorno sipali, drgnili, sipali, drgnili, sipali, drgnili ... dan za dnem. Še posebej zagnana je bila Evelina, ki je prav vsako leto zasluženno prejela naziv najčistitljiva Dolčanka. Belodolčnik pa ni bil namenjen le zunanjemu čiščenju. Ščepec sem, ščepec tja ... belodolčnik so si nadvse radi vsuvali tudi v čaj, juho in sokove, saj je bil najmočnejši spodbujevalec belodušja. In Evelinino belodušje je bilo na zavidljivi ravni vse do tiste usodne noči.

Nad Belodolom je zasijala ogromna bela luna. Evelina ni in ni našla miru, ko se je premetavala pod svojo pernato puhasto odejo. Kot v sanjah je odtavala do okna, odgrnila svojo sveže oprano zaveso in se zazrla v luno, ki jo je spomnila na ogromen bel lavor, poln razpenjenega belodolčnika. Tisti hipec ji je luna prišepnila nekaj tako pomembnega, da se je popolnoma predramila. Danes je pozabila očistiti svoj smetnjak! Česa tako gravžastega si najčistitljiva Dolčanka nikakor ne more privoščiti! Stekla je v kopalnico, zagrabila svojo steklenico belodolčnika, vzela še gobico, lavor in kar v svoji beli spalni srajci vušnila skozi vrata na ulico. In tam ga je zagledala! Smetnjak to noč ni bil le smetnjak. Pod luninim sijem se je lesketal nič manj kot čarobni portal v drug svet. Pokrov je zaječal v temno noč, ko ga je privzdignila. Ugriznila se je v ustnico: »O, da le ne zbudim sosedov.« A bilo je prepozno. »Gospodična Evelina!« Skozi okno bele hiše je izza popolnoma bele zavesa pokukala glava, polna navijalk. »Gospodična Evelina, to je popolnoma nedopustno početje za tako neugledno uro,« je zakrakala glava gospe Praline in ogorčeno zmajala sem ter tja. »Neznansko se opravičujem, gospa Praline ... preverjam ... uh ... čistost smetnjaka,« se je spokorila gospodična Evelina. »Morda je notri kaj neprimerno zavrženega, čeprav bi moral biti povsem prazen in temeljito očiščen.« Še preden bi gospa Praline utegnila nadaljevati z nerganjem, je gospodična Evelina urno zagrabila rob smetnjaka in se zavihтела čezenj. »Ja, kaj pri svetem belodolčniku?!« je ušlo gospe Praline, a Evelina ji je že izginila izpred oči. Da razjasnimo. Gospodična Evelina to noč ni nameravala zlesti v smetnjak. Njeni nameni so bili popolnoma čisti! Hotela ga je le dodobra zdrgniti z belodolčnikom. A ta lunin sij jo je tako omamno vabil, da se mu ni mogla upreti. Evelina se lesketanju enostavno ni mogla upreti. Čim je skočila v smetnjak z belodolčnikom in gobico v roki, je spolzela po biserni potki kot po toboganu. Zajela jo je nepopisna evforija, kakršne ni začutila še nikoli. Objel jo je nenavaden vonj, ki je privrel iz globin in je bil omamno nagravžen hkrati. Pokvarjen kompot, čebulna juha in vaniljev parfum, je ugibala Evelina med drsenjem navzdol. »Pri svetem gravžu,« ji je ušlo, ko je opazila, da njena bela nočna srajčka postaja vse bolj zapackana z rjavimi madeži, kot bi se na njej izrisoval zemljevid nekega skrivnostnega sveta. Dolgo se ni mogla ukvarjati s tem, saj je njeno tankočutno uho zaznalo nove zvoke. Najprej je bilo to le šelestenje, potem se ji je zazdelo, da nekaj kaplja in nazadnje so se temu pridružili še ... »Prdcii!« je vzkliknila Evelina in kar ni mogla verjeti svojim ušesom. Nepredvidljiva simfonija je postala glasnejša, tudi vonj, ki jo je objemal, vse gostejši, da se jo je polotila že omotica. Utegnila je le še vzklikniti: »Vedno sem vedela, da obstaja nekaj več!« in že je ... čof ... pristala v mehki, sluzasti gmoti.

»Lej jo, lej,« je rekel globok glas umirjeno. Gospodična Evelina je skočila pokonci, otresla svojo ne več tako belo spalno srajco in se zazrla naravnost v glavnega gravža Gvida.

»Ravno prav za kosilo!« je vzkliknil in si popravil svojo krono iz praznih konzerv, da mu je spet stala na čelu postrani.

»Kako kosilo?« je ušlo Evelini. Nenaključje je hotelo, da je nad Gravžedolom ravno tako kot nad Belodolom to noč sijala polna luna. Le ena polna luna v letu odpre prehod iz Belodola v Gravžedol. In če mesečevega prehoda nihče iz Belodola ne izkoristi, se spet za leto zapre. Evelini se jasno o tem ni niti sanjalo.

»Kako to misliš?« jo je pogledal Gvido.

»Kako kosilo, če je pa noč?«

»V Gravžedolu jemo, kar hočemo in ko hočemo,« je skomignil Gvido.

»Nezaslišano!« Evelina ni mogla verjeti svojim ušesom, čeprav jih je vsak dan dodobra namilila z belodolčnikom.

»Točno tako, Bledodolka!« se je zakrohotal glavni gravž, da mu je konzervna krona poskakovala na glavi.

»Belodolka! Iz Belega dola sem!« je bila že pošteno jezna Evelina.

»Saj je vseeno! Bleda si kot duh.«

»Potem vi veste, da obstajamo?« se je čudila Evelina.

»Brez dvoma obstajate,« je prikimal gravž in jo v potrditev uščipnil s svojimi tolstimi prstki v lice. Ostal je blaten odtis.

»Kako pa, da mi ne vemo za vas?« je še kar drezala Evelina. Gravž Gvido je namrščil svoje že tako nagrbančeno čelo: »Ker si niti v sanjah ne morete zamisliti česa tako gravžastega! Čeprav ...«

»Kaj čeprav?« ga je neučakano spodbujala Evelina.

»Čeprav mora biti v tebi nekaj gravžarjanskega ... drugače se že ne bi znašla tu.«

»Kaj pri svetem belodolčniku!« je vzkliknila Evelina in se prijela za glavo.

»No, no,« jo je potrepljal glavni gravž. »Zdaj je že skrajni čas za okrepčilo. Pridi na kreposrk!«

»Kreposrk?« ga je začudeno pogledala Evelina. Vsi gravži so naravnost oboževali kreposrk. Kreposrk je bil legendarna gravžarjanska čorba, zmešana vsakič malo drugače, a vedno učinkovito. Ko so se je gravži dodobra napokali, so se navadno še nekaj ur zvijali po blatu, saj je povzročala nagravnžno hudo zbadanje v želodcu in neustavljive vetrove. Temu so rekli ples krotovičenja. O imenu kreposrk pa so najstarejši Gravžedolčani vedeli povedati le to, da je bilo mogoče od pretirane doze čorbe tudi krepniti. A nikomur od tu prisotnih se to še ni zgodilo.

»Kako nagravnžno!« je vzkliknila Evelina, ko so ji iz velikega kotla z zajemalko naložili do vrha polno skodelo kreposrka.

»Nagravnžno, nagravnžno, nagravnžno!« so navdušeni vreščali vsi gravži, zbrani okrog kotla, in že zdaj neučakano poplesovali. Evelina je s studom potopila žlico v gosto sluzasto tekočino, po kateri so plavali koščki kajvemčesa. Ker pa je bila tako vljudna, ji je bilo jasno, da kreposrka ne sme zavriniti. Okus ji je dobessedno eksplodiral v ustih, oči so se ji izbuljile, grlo se je povsem stisnilo, z velikim naporom in herojskim pogumom je spravila požirek dol. Okus je bil neopisljiv, pa vendar ... Gravžarjanskim kulinaričnim mojstrom je uspelo zajeti priokus starodavne zatohlosti, plesnivega sira, obroka, ki ga je že prebavil maček, in prepotenih nogavic v vlažni kleti.

»Oh, kako odvratno, ostudno, ogabno,« si ni mogla pomagati Evelina.

»Nagravnžno!« ji je ne brez ponosa v glasu pritrdil glavni gravž.

»Recepturo dobiš brez problema. Vse sestavine za kreposrk nabereš po vaših belodolskih smetnjakih.«

CDD20

Evelini se je naenkrat zahotelo, da bi vse izbljuvala, četudi bi bil to višek nevljudnosti. Začela se je pačiti.

»Dobrodošla v Gravžedolu!« so zdaj zakričali gravži in jo povlekli v svoj ples krotovičenja po blatu.

Evelinina je sprva plesala sramežljivo, a ob opazovanju norega zvijanja gravžev in škropljenja blata je kmalu popolnoma pozabila na vse. Osvobojena belih okov je zaplesala ples krotovičenja, kot da bi to počela celo življenje.

Ko je bela luna priplula do najvišje točke nad Gravžedolom in osvetlila vse njegove kotičke, ni bilo tam niti enega belega koščka več. Tako zagreto so gravži odplesali svoj blatni ples. In šele tedaj se je Evelina zavedela, kaj je storila. »Oh, pri svetem belodolčniku!« je vzkliknila. In se spomnila, da ima pri sebi še vedno dragoceno stekleničko belodolčnika. Odkradla se je do kotla, se ozrla čez ramo, da je nihče ne opazuje, in vsula nekaj kapljic v kreposrk. Nekdo pa jo je vendarle opazil, a se je samo zahahljal in mirno omahnil v smrčec spanec.

Prvi žarki so se zalesketali na belodolski rosi, ko je Evelina potihoma zaprla pokrov smetnjaka. Njeni nekoč beli sandali so imeli zdaj popolnoma drugačen odtenek, ampak nič zato. Še danes jih odnese v čevljarno Sijajen korak. A niti poseben postopek beljenja, ki so ga v čevljarni reklamirali kot »svetost za vaša stopala«, Evelini ni mogel pomagati. Sonce je vzhajalo, luna zahajala, ona pa je postajala vse nemirnejša. Kot bi se znotraj nje širila brezkončna belina, ki ji je bila prej tako pomembna, zdaj pa jo je le opozarjala na praznino v njej. In nič ni pomagalo, ko je gospa Praline na jutranji kavi vprašala: »Gospodična Evelina, opazila sem, da vaša ograja ni več tako snežno bela kot nekoč. Ali ste morda ... popustili v belodušnosti?« »Oh, nikakor ne, gospa Praline,« se je zdrznila Evelina in v potrditev hitro obema vsula ščepec belodolčnika v kavo.

Slišanje glasov:

NA POTI

Odšel sem, odprl težka vrata in jih naglo zaprl, da se je zaslišalo škripanje ključa, ki je zaklepal moj dom. Odšel sem peš z nahrbtnikom na ramenih, kratkimi hlačami in pohodniškimi čevlji, ki sem jih od sestre dobil za svoj 18. rojstni dan. Z dvignjeno glavo sem zakorakal v zgodnje jutro, ko je bilo še vse umirjeno in tiho. Slišati je bilo ptičje petje in nagel hladen vetrič, ki se je v tistem soparnem dnevu prilegel bolj, kot se riba prilega jezeru. Vstopil sem na sive ulice. Hodil sem proti mestu, ki se je med vsakim korakom bolj svetilo v jutro in kjer so se čarobno prebujali ljudje z jutranjimi sprehodi svojih kužkov, avtobusi so naznanjali zvok cest. Odpirati so se začele kavarne in slišal se je droben zvok srkanja kave in visok, prijeten glas natakarič, ki je z razposajenim obrazom in navihanimi, plavimi, iskrivimi očmi stregla svojim gostom. Odpirale so se pekarnice in na daleč je zadišalo po svežih, toplih žemljah. Ko sem stopil pod uro na železniški postaji, sem zaslišal zvok.

Spominjam se časa, ko sem bil še otrok. Plezal sem po drevesih in vsakič znova sem se veselil šolskih počitnic in poletja, ki prihaja nasproti. Koval sem načrte in pobegnil v čas, v katerem nisem imel več nobenih obveznosti. Včasih sem se naslonil na okno svoje sobe in cel dan samo opazoval, kaj se dogaja na dvorišču blokovskega naselja. To je postal eden mojih najljubših načinov preživljanja prostega časa.

Ker ne razumem časa in prostora, se tukaj poigravam z iluzijo, časom, realnostjo, domišljijo in umom.

Pogledal sem na uro in razmišljal, kako se premika sekundni kazalec. Ta na tej uri se ni ustavljal, vrtel se je neprestano z isto hitrostjo okoli svoje osi. Stopil sem v podhod, si zvil cigareto, se povzpel po stopnicah in jo prižgal na vrhu perona, da se je nad mano ustvaril droben siv dim. In v dimu se je odvijala zgodba:

»Doma se je v času obiskov vedno skrivalo za maskami, da je tukaj pri nas vse v najlepšem redu. V ostalem času pa sta se starša pogosto kregala in vpila drug na drugega.«

Frcnil sem ogorek in ga pohodil s čevljem. Kmalu je pripeljal vlak in moral sem se odločiti, ali naj stopim nanj ali pa se vrnem.

Seveda karte nisem imel, zato sem tri postaje sedel na stranišču. Nisem vedel, kam odhajam, odpravil sem se popolnoma brez vsakega načrta. Vlak je odpeljal, skozi okno pa sem gledal, kako mama in oče mahata svojemu dvajsetletnemu sinu, ki se odpravlja na pot. Po treh postajah sem se premaknil v kabino in se usedel. Ko je sprevodnik ugotovil, da nimam karte, sem moral izstopiti z vlaka. Brez ugovaranja sem izstopil na travnik:

»Travnik se je spustil v dolino, kamor sem mu sledil, in kmalu se je vsa voda iz tal izlila v manjše jezero, pred katerim sem se znašel. Na levi strani je stal mogočen hrast, s katerega je visela domača gugalnica, in zraven ona, ki je to gugalnico gnala, vesela in razposajena. Polna življenja in ženskega šarma. Iz daljave sem jo sprva samo opazoval, se usedel na travnik in si odprl hladno pivo, ki sem ga kupil na poti.«

Namestil sem se, sprva sem se usedel po turško, veke so se mi počasi začele spuščati, glava mi je s svojo silo težnosti silila proti tlom, nekajkrat sem čepe že padel v spanec, ko se je glava že pojavila na točki, s katere sem jo na hitro dvignil. Težo na vratu sem s težavo še držal pokonci, potem se je počasi povescila in z močno silo pritiskala k tlom. Ni je bilo mogoče več držati pokonci, telo se je raztegnilo ter se namestilo na tla. Še zadnjič sem se zazrl v nebo, pogledal proti njej, potem pa padel v globok sen.

Odprl sem oči sredi ničesar, kjer še nikoli prej nisem bil, nikoli prej nisem videl ali slišal o tem kraju. Svetloba je bila rdeče-modra in videlo se je, kako se sonce dviga nad gorami. Okoli mene je bilo kup praznih pločevink piva. Pepelnik, poln cigaretnih ogorkov, kakih deset metrov od svojega ležišča, kjer sem se znašel, sem opazil še sveže ovčje iztrebke. Za njimi pa se je videla peščena cesta ali, bolje rečeno, nekakšno sprehajališče, ki je vodilo v dolino, če si se na križišču obrnil na levo stran, in proti hiši, če bi šel desno. Bila je gorenjska koča, saj je imela tiste koničasto streho, kakor imajo hiše, kjer zapade veliko snega. Za hišo je stal ogromen sadovnjak, stopil sem bližje in opazil breskev, ki sem jo želel odtrgati, na njej pa je ležala gosenica, ki mi je v tistih sanjah prišepnila na uho:

»Od tu naprej boš spoznaval skrivnosti svojega obstoja, v vsakem dvomu, ki ga nosiš v sebi, sledi svoji notranjosti in boš našel pravo pot. Na izbiri boš imel sto vrat odločitev o svojem življenju. Vsa vrata so prava vrata, a izbral boš lahko samo ena. In tista vrata so namenjena samo tebi. Ta vrata so tvoje življenje in vseh drugih vrat, skozi katera ne boš vstopil, ne boš nikoli spoznal. A tudi če bi izbral druga vrata, bi bila to prava izbira, le poti bi te vodile v druge kraje in druge situacije. Zato si vzemi čas, ko si izbiraš ustrezna vrata. Ker ko boš enkrat prestopil prag vrat, se ne boš mogel vrniti.«

Obmolknil sem, se zamislil, potem pa stekel stran, kar so me noge nesle. Ustavil sem se. In se ozrl v modre oči, ki so stale nekaj metrov pred mano in zrlle vame. Oči, ki so poudarjale nežne in mlade poteze, živahnost, razposajenost, gnala pa jih je neusmiljena radovednost. V šoli smo pisali spis z naslovom »Kako sem preživel poletje«. Jaz pa sem se počutil, kot bi takrat umiral. In ona je bila tam, tudi če je ni bilo videti. Bila ves čas in povsod in mi polnila um. Neusmiljeno. Počasi in postopoma vedno bolj in bolj. Moje psihofizično stanje se je slabšalo. In čez čas, ko sem se še komaj zavedal samega sebe, sem se kmalu zbudil na psihiatričnem oddelku.

Razmišljal sem o gosenici, ki mi je na uho zašepetala modre besede. In takrat sem se znašel pred dolgim hodnikom, ki se je vlekel, da mu ni bilo videti konca. Tam so bila na levi neparno oštevilčena vrata in na desni parno oštevilčena. Vrata so bila različnih barv in oblik, in ta so na eni strani razkazovala razpoloženja, na drugi pa stanje duha in način življenja.

Šel sem skozi hodnik, ne vem zakaj sem se pred tistimi vrati nenadno ustavil, se obrnil k njim in jih kratek čas opazoval. Sem na pravi poti? Zagrabil sem umazano kljuko in vstopil.

Žiga Žaga

najbolj enostavne stvari
je včasih
najtežje rešiti

Fantom

Foto: Sandra Požun

Kraljevi recenzor:

KINODVOR: GRAM SRCA, 9. 1.

To ni dokumentarni film. Še manj igrani. Jan Cvitkovič se je spravil na ulice mesta in posnel pričevanja tistih, ki jih imamo v naši »normalno« naravnani glavi za untermensch. Govorimo o življenju odvisnikov. Ali o njihovem životarjenju. O preživetju. Spoved od prej do sedaj. Ravno tako so ljudje kot vsi ostali. Tudi oni hodijo po dveh nogah. Imajo svoje sanje. Svoje lepe in grozne trenutke. Imajo upanje. Film postreže z vsem omenjenim. Na trenutke deluje kot horor in na trenutke absolutno romantično. Sicer pa, kaj ni to življenje slehernika, ki je še živ?

Premalo se žal zavedamo, da so življenjske poti različne ... In nekatere ljudi so življenjske situacije pač pahnila na pot snifa in igel. Jebat ga, tudi to je ena od poti. Le še zavest se mora prebuditi v glavah »ta normalnih«, da sprejmejo tudi to plat življenja. Ne mislite si, da podpiram narkomanijo, poudariti želim le, da je tudi to eden od načinov življenja. In to je Jan želel predstaviti s tem filmom. Narkomani niso smeti. Niso drek. So ljudje, ki potrebujejo pomoč. Kdo je pa ne? Potem pride do predalčkanja. Eden jo potrebuje bolj kot drugi. Skratka, po mnenju moje nore glave je film pomemben za vse generacije. Od mladih, da jih opozarja, kaj jih čaka, če gredo na cesto v čar snifa in igel, do starih, da jih ozaveš, koga srečujejo na ulici, da bi morda manj vihali nos nad njimi. Vprašati bi se morali, zakaj modernizacija življenja na veliko proizvaja nove narkomane. A to je najbrž pretežko vprašanje ...

Taubi

P. S. Društvo Kralji ulice se zahvaljuje Kinodvoru in produkcijski ekipi filma Gram srca, da so omogočili 60 brezplačnih vstopnic za člane in članice društva in strokovno osebje, ki dela z odvisniki. Janu Cvitkoviču pa se zahvaljujemo, da je po projekciji svoj čas namenil uredniku našega časopisa in razprodani dvorani.

Foto: Aleksander Petric

Foto: Boštjan Brezovnik

Foto: Aleksander Petric

Foto: Aleksander Petric

KRATEK INTERVJU: JAN CVITKOVIČ

Gram srca simbolizira droben, a izjemno dragocen del človekove notranjosti, ki je povezan z iskrenostjo, toplino in zmožnostjo ljubiti. V pesniškem kontekstu pogosto predstavlja nekaj, kar je majhno po obsegu, a neprecenljivo po vrednosti.

Je snemanje dokumentarca spremenilo tvoj pogled na odvisnost?

Na odvisnost ne, na odvisnike pa zelo. V procesu snemanja sem jih nekako vzljubil. Videl sem, da so večinoma občutljivi in lucidni ljudje. Izgubil sem predsodke, ki sem jih imel prej.

Kako upaš, da se bo občinstvo odzvalo na film – zlasti tisti, ki imajo morda napačne predstave o zasvojenosti in/ali brezdromstvu?

Foto: Nina Hlebec

Vir: STA

Občinstvo se odziva na film zelo intenzivno. Nekatere film globoko pretrese. Mnoge sem v dvorani slišal in videl jokati. Tudi tiste, ki z zasvojenostjo nimajo nič. Mnogi mi rečejo, da jim je film spremenil pogled na odvisnike.

So bile med snemanjem kakšne scene, ki so te globoko prizadele na osebni ravni?

Ja, počasi se je nabiralo in v enem trenutku me je res zlomilo.

Prihaja Hotel Alkohol ...

Tudi tu bomo gledali odvisnico, alkoholika in psihiatričnega bolnika. Mislim, da bo to lep film.

Z Janom se je pogovarjal Jean

PERCEPCIJA

Včeraj smo si v Kinodvoru ogledali film o ljubljanski narkomanski in brezdromski sceni z naslovom Gram srca. Po končani projekciji je sledil pogovor z režiserjem filma, ki je med drugim govoril o svojih osebnih izkušnjah »narkomanije«. In povedal je, kako je po branju knjige Otroci s postaje ZOO, ki je bila napisana z namenom odvrnitve mladih od poseganja po drogah, kot najstnik dobil željo, da bi drogo poskusil in postal narkoman. S tem sem se takoj poistovetil, saj se spomnim, da je v meni vzknila želja, da bi po branju knjige Kodralsasti piton poskusil heroin. Knjiga se konča s stavkom »kdor bo po branju te knjige imel željo vzeti drogo, je popoln idiot«.

Očitno je bila percepcija avtorjev, da bo napisano ljudi odvrglo od jemanja drog, napačna, saj je bil učinek ravno nasproten. Avtorji tovrstnih knjig namreč pišejo iz lastnih izkušenj in njihova percepcija je, da bo ljudi prikaz pekla, ki ga prinaša narkomanija, odvrgel od tega, da bi drogo poskusili sami. Ampak ta peklenski del narkomanije je poznan vsem in se ga tudi zavedajo. Vendar zgodbe vključujejo tudi skrivnostni romantični del, ki je večini ljudi nepoznan in nerazumljiv. Ko človek v tiski ali odraščajoči najstnik bere o tem vidiku droge, dobi interes, da bi drogo poskusil tudi sam.

Preden sem zapustil Jesenice, je bila v gledališču predstava Otroci s postaje ZOO, ki jo je obiskalo kar nekaj mojih prijateljev, ki sem jih povprašal, kakšna se jim je zdela. Odgovor je bil univerzalen – predstava jim je bila všeč. Ko sem o tem vprašal še prijatelja Blaža, pa sem najprej dobil globok vzdih.

Njegovo mnenje o predstavi je bilo sicer podobno drugim, ampak da meni, ki sem takrat že imel dober vpogled v svet drog, ne more tega reči, saj se je zavedal, da je bila predstava tovrstnega življenja daleč od resnice in bi se nekemu z lastno izkušnjo verjetno zdela »smešna«.

Podobno mnenje imam tudi o zgoraj omenjenem filmu z ljubljanskih ulic. Slabo polovico gledalcev so sestavljali delavci iz raznih organizacij, ki delajo z brezdromnimi in odvisniki. Z njihovega vidika je bil film pozitiven, slišal sem same pohvale, kako čudovit film je, nekaj deklet je tudi komentiralo, da so jokale celoten film in bile ganjene do dna duše. Ko pa sem se vključil v pogovor v krogu brezdromnih, odvisnikov, tudi nekaterih protagonistov filma, pa so bila mnenja o filmu precej drugačna. Večina se je pridružila mojemu osebnemu mnenju, da je film nerealen. Popolnoma pa razumem, zakaj je film tak, kot je. In če se distanciram od svojih osebnih izkušenj, je bil film dejansko zabaven in sprejemljiv prikaz življenja marginaliziranih za širše občinstvo, ki nima osebnih izkušenj s tematiko. Skratka, če so bili ljudje, ki delajo z ljudmi z roba družbe, ob filmu šokirani, objokani in ganjeni – ob zelo milem prikazu –, si lahko predstavljam, da bi bila ob popolnoma realnem in krutejšem prikazu kinodvorana popolnoma prazna.

Izkušnja je najvišja avtoriteta, ki je ne more izpodbiti nobeno mnenje.

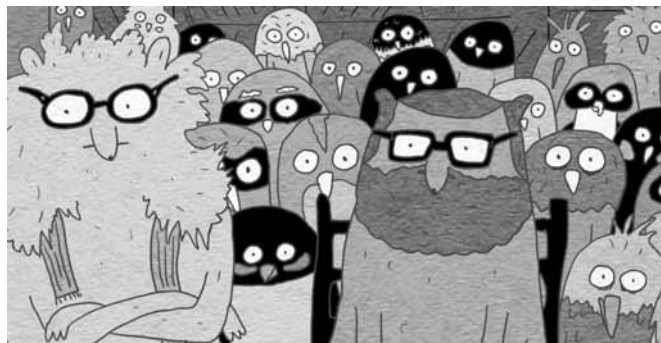
Čuri

ANIMATEKA 2024

Že 21 let se ljubitelji animacij in zainteresirano občinstvo zberemo v Kinodvoru in Slovenski kinoteki, kjer se sproščamo med teden dni trajajočim vizualnim rajanjem. Jedro festivala ni le prikazovanje animiranih filmov, temveč celotna izkušnja. Obiskovalci lahko sodelujejo tudi pri glasovanju za nagrado občinstva v različnih kategorijah, kar jim omogoča, da izrazijo svoje preference in tako podprejo svoje najljubše animacije. Letošnji festival je predstavil širok spekter kreativnih presežkov, od kratkih filmov in poučnih dokumentarcev do celovečercov, razdeljenih po navedenih sklopih: Mednarodni tekmovalni program, ki je vključeval dela iz Vzhodne in Srednje Evrope, Mladi talenti, ki je obsegal tekmovalni program za študente in mlade ustvarjalce, ter Slonov tekmovalni program, namenjen otrokom in mladim gledalcem in gledalkam.

Animateka je več kot festival, je platforma za povezovanje, izobraževanje in inspiracijo. S ponosom prinaša najsodobnejše dosežke animacije in omogoča srečevanje laikov s strokovnjaki, s pomočjo delavnic o postopkih animacije z AnimatekaPRO, ki jo vodi Igor Prassel. Gre za večdnevni program, na katerem si več kot 100 umetnic in umetnikov izmenjuje izkušnje, tehnike animacije ter nenapisane trike oblikovanja. V sproščenem vzdušju se vzporedno izvajajo tudi okrogle mize, pogovori z avtorji in predstavitev.

Organizator, Društvo za oživljanje zgodbe 2 koluta, v repertoar

Vir: Animateka

vsako leto vključi najboljša izbrana domača in tuja dela, s čimer prispeva k promociji animiranih kreacij ter omogoča razvoj poklicnega udejstvovanja nadobudnih ustvarjalcev in ustvarjalk. Festival ponuja še izredne izkušnje z VR@Animateko, ki očem javnosti omogoča, da poletijo v fikijski svet virtualne resničnosti. V okviru slovenske sfere kreativne kulturne korespondence velja pohvaliti še Akademijo za umetnost iz Nove Gorice, ki vsako leto prispeva vedno več animacij ter izobražuje čedalje številčnejšo ekipo mladih. Po osamosvojitvi Slovenije je bila prav Animateka tista, ki je neposredno in posredno vzpostavila zanimanje za domačo produkcijo animiranih del. Hvala za akreditacijo!

Zmajček iz gradu

KINO ŠIŠKA: FAUN

Koncert. Okej! Kakšna glasba? Poganska? Srednjeveška? Vikinška? Keltska? Pank? Irska? Slovenska? Hard core? Nemška? Bemtiš, da je bil golaž vsega tega. Ta muzika te dobesedno poseša vase. Kar naenkrat si med čarovnicami, tetami Pehtami, Favnom, Kosobrinom. Kar naenkrat pluješ po njihovih fjordih in se istočasno sprehajaš po soteski Korošice, Pišnice. Laziš po norveških gozdovih, kjer je polno Martuljskih slapov. V zimski divjini pravljice, ko slapovi zamrznjeni visijo čez stene. Ali pa ledene sveče pri slapu Peričnik. Kar skrije se med njimi. Tako nas je ta glasba vozila povsod naokoli in nas skrivala. Kar pravljčno se ti začne dogajati pred očmi, pa zato ne potrebuješ ne droge ne alkohola. Le nam čudni inštrumenti te spravijo na obrate. »Še bolj živo, še bolj noro, bolj na poskok,« se je drl Bedanec. Tu pa smo bili kar vsi pod odrom zelo v poskoku. Še invalidi niso mogli biti pri miru. Ne vem. Meni se je kar dogajalo. Od tega koncerta gate niso bile raztrgane. Gat sploh ni bilo! Izginile so! Ob tej nori glasbi vsi problemi izpuhtijo. Jih ni. Le kam so šli? Noro. Neopisljivo. Vem le to, da kolikor so igrali, so igrali premalo. Pa tudi če bi igrali

Foto: Saša Krajnc, Kino Šiška

v nedogled, bi bilo še vedno premalo za potrebe obiskovalcev. Ta koncert je bil prava nevtronska bomba. Toda vsaka, še tako krasna stvar ne bi bila zanimiva, če ne bi imela ene pomanjkljivosti. Zamuda. Na koncert se je čakalo kot na postana čreva. So se pa zato s svojim špilom odkupili. Hvala za akreditacijo!

Taubi

SiTi TEATER: LA LA LAJF

Perica Jerković in Robert Petan spet ustvarjata skupaj, a tokrat malo drugačno stand up komedijo. V zanimivi scenografiji z inštrumenti dopolnjujeta predstavo s satiričnimi songi.

Že naslov nam pove, da predstava govori o različnih obdobjih naše nastanitve na tem planetu. Ne izostanejo ne trgovke Hoferja ne prvi zmenek, niti kako je, ko si trikrat poročen. Pa o vrtcu, Abrahamu in koncu

življenja, vse skupaj zaključita z bandom Duo Regres. Veliko je bila smeha v polni dvorani in sam pri sebi si rečeš, ja, to pa poznam, čista resnica. Prijateljica, strastna kadilka, je na koncu pihnila, da v dobri uri ni pomislila na cigareto in da se zaradi takih predstav splača živeti. SiTi, hvala za vstopnici.

Barbara Jozelj

Vir: SiTi Teater

KONCERTNI UTRINKI

Minil je tudi januar in že smo bližje pomladi. Naša zgodba pa se začne v deževnem decembru, ko smo 19. v ljubljanski pivovarni Tektonik uživali v še eni obletnici starih pankerjev, Buldogov, in po dolgem času sem se prav prijetno počutil, ker sem spadal v del mlajših obiskovalcev. Že naslednji dan, 20., pa popolnoma druga slika, v Orto baru je namreč nastopila angleška zasedba Maruja, ki je navdušila z eksplozivno mešanico panka, post-rocka in jazza, odlikuje pa jo tudi odličen live act. Vsekakor eden izmed koncertov leta 2024, bend, ki si ga želimo videti in slišati še večkrat! V januar smo vstopili z obilo improvizacije, za kar so 8. poskrbeli v Hupa Brajdič Produkciji (podhod Ajdovščina), kjer se je odvijalo Taktišče #23.

Buldogi

Foto: Jože Balas, Foto Note

Maruja

Foto: Jože Balas, Foto Note

Riccardo Tesi, Bella Ciao

Foto: Jože Balas, Foto Note

Bella Ciao

Foto: Jože Balas, Foto Note

Za prvi set so poskrbeli Marko Jenič, Nikola Vuković in Ivan Džajić, drugi set pa je pripadel Cenetu Resniku, Tomažu Gromu in Vidu Drašlerju. Sledila sta dva koncerta v Kinu Šiška. Najprej je 10. s svojo pojavo, humorjem in šarmom ter seveda glasbo navdušil Ivo Dimchev, v nedeljo, 12., pa so dvorano Katedrala zasedli člani italijanske zasedbe Bella Ciao, ki so navdušili s svojimi priredbami ljudskih »zgodb o ljubezni in delu, veri in praznovanjih, protestih in upor«. Lep in navdihujoč koncert ob sicer sila nenavadnem nedeljskem terminu. Kakor koli, upam, da ste na toplem, če vas zraven boža še kakšna dobra godba, pa sploh.

Jože Balas – FOTO NOTE

Ivo Dimchev

Foto: Jože Balas, Foto Note

Marko Jenič, Nikola Vuković in Ivan Džajić

Foto: Jože Balas, Foto Note

Izza rešetak:

DŽANK LESTVICA

Odvisnik. Narkoman. Džanki.

Ni nobena skrivnost, da se (nas) veliko odvisnikov deli na te tri »stopnje«. Ni vsak odvisnik džanki in vsak džanki ni narkoman. Kar pa ne pomeni, da narkoman ne more postati odvisnik ali odvisnik ne more postati džanki. Malo zmede, kajne? Naj pojasnim.

Odvisnik naj bi bil tisti, ki je »stabilen« – na terapiji, ima stanovanje, redno službo in morda celo družino, ki ni razpadla. Morda je nekoč bil džanki in se je pobral ali pa sploh nikoli ni padel globoko. Odvisnik se morda občasno prekrši, a začuda to ne vodi v katastrofo, naslednji dan spet normalno živi naprej.

Narkoman je stopničko nižje. Še vedno ima streho nad glavo, npr. sobo, bivalno enoto itn. Redno uživa drogo in terapijo, ki jo, če se le da, za vikende prodaja, da si nabavi drogo. Je na socialni podpori. Ko je dan nakazila, najprej plača sobo, vse ostalo gre za drogo. Lahko tudi dila, a s tem ne profitira, ampak zgolj pokrije svoje stroške, tj. porabo droge, tablet ... Robo uživa večinoma v varnem zavetju doma ali pri prijateljih.

Zadnja stopnička pred smrtjo in zaporom je džanki. To so tiste osebe, ki jih vidite zadevati se zunaj v parkih, pod mostovi, v kletih in javnih toaletnih prostorih. To ni predrznost. Nekoč sem namreč v enem časopisu (Reporter) prebrala, da jim je vseeno in se zadevajo kar pred vsemi, kot bi bili, citiram, »v svoji dnevni sobi«. Žalostno je, da je to dejansko njihovo bivališče. Podhodi so njihova spalnica in parki dnevna soba. Nimajo svojega varnega okolja, kjer bi pogasili žejo po drogi. Verjemite mi, in to vam pravim iz lastnih izkušenj – veliko raje bi jemali na varnem kraju, skriti pred vašimi očmi. A takega prostora ni, z izjemo Nove Gorice.

Džanki je izgubil vse: streho nad glavo, družino, prijatelje in celo samega sebe. Edino, kar mu še lajša bolečino vseh storjenih grehov, občutkov krivde in izgub, je droga. Dnevi so samo to, nenehna borba, da do droge sploh pride, in nato nekaj trenutkov omame. In spet od začetka, dokler ne pade noč in se težkih nog odvleče v podhod ali bazo, ponavadi zapuščeno hišo, kjer se zbira in spi več džankijev in drugih brezdomnih. Mnogi se nekega dne ne zbudijo več ali pa predozirajo v javnem WC-ju. Pozabljeni od sveta. Nekateri, »ta srečni«, končajo v zaporu, kjer pridobijo na teži, pozdravijo bolezni, rane, a ko pridejo ven, spet padejo »not«. No, ne zares vsi, nekateri pozdravijo psihične rane, končajo šolo, se zaposlijo in dejansko popolnoma prenehajo z uporabo ali pa vsaj ostanejo stabilni na terapiji. Torej postanejo »samo« odvisniki in niso več džankiji.

Meja, ki ločuje te stopnje, je tako tenka, da se sploh ne zaveš, kdaj si jo prestopil. Verjemite mi, vem, saj sem šla čez vse

Leah Artist Mihalič

stopnje. Bila sem odvisnica s stanovanjem in prijatelji. Bila sem narkomanka, plačevala sem sobo v hostlu in se nekako držala nad gladino. Med tema stopnjama sem se z vmesnimi obdobji čistosti kot pink ponk žogica odbijala skoraj deset let. Nato pa sem postala džankica. Najprej kot prikrita brezdomka, torej sem spala pri prijateljih od kavča do kavča ali v varnih hišah, kjer sem vedno znova zašuštrala in bila vržena na cesto. Tako sem končala v podhodu Ajdovščina in se nekaj 18 mesecev prebijala iz dneva v dan. Z vsakim dnem sem bila bolj izmučena in izgubljena. Ulica je kruta, vzame vse, kar je človeškega. Zadevala sem se na straniščih, kradla v trgovinah, preživela batine in zlorabe. Bila sem tik pred smrtjo.

A sem bila ena od omenjenih »srečnežev«. Zaprli so me. Od tega je 30 mesecev in še vedno se nisem popolnoma sestavila nazaj.

Enkrat sem že bila na tej poti. V zaporu sem se uredila, očistila, šolala, a ko sem prišla ven, sem hitro padla nazaj v odvisnost. Šlo mi je »dobro«, bila sem »samo« odvisnica. Je pa takrat namesto desetih let trajalo zgolj dve, da sem spet zlezla po stopničkih navzdol in postala džankica. Kakor koli že, namen te zgodbe je, da »ne mečete vseh v isti koš«. Obstaja še več podkategorij, kot sem jih opisala.

Sabina Đerzić, ZPKZ Ig

IZVIRNOST: NA MAŠKERADI SEM OPAZIL NEKAJ NOVIH OBRAZOV.

BOJAN SCHWENTNER

Avtoportret, N. Viktor

N. Viktor

HARMONIJE IN KAKOFONIJE

Zdaj že prepisujem rokopise v novem bloku na Dobu. Mitch je še vedno v priporu na Povšetovi, saj na Dob še ni prispel, kar pomeni, da njegovo sojenje še ni končano ali je izpuščen na prostost, o čemer pa močno dvomim. Njegov primer je dokaj zapleten, ker mu očitajo ponovitev kaznivega dejanja z nasiljem. Njegova sedanja partnerka je vmešana v dogodek in kaznivo dejanje, ki mu ga očitajo. Ona je pravzaprav sprožila tok dogodkov, ki so ga pripeljali v pripor. Povrh vsega se je z razgreto glavo in močnimi občutki, da se mu godi krivica, upiral aretaciji. Ker je že bil obsojen za nasilje v družini, je evidentiran, in takim ob sumu ponovitve podobnega dejanja takoj odvzamejo prostost. Pravi, da je njegova partnerka to dejstvo zlorabila. Že prej sta imela težave v odnosih in Mitch je dobil prepoved približevanja, ki jo je upošteval, a je njegova partnerka še naprej hodila k njemu. Že tu se je pojavil paradoks, ki je Mitcha postavljal v podrejen položaj.

»Zakaj si jo spuščal k sebi?« sem ga vprašal.

»Rad jo imam, čeprav sem večkrat pomislil, da je z menoj le zaradi finančnih koristi,« se je razgovoril.

»Nima veliko denarja in sem ji rad pomagal z majhnimi vsotami, saj je bila veliko časa pri meni in se je razkomotila v mojem domu, kakor da živa v skupnem gospodinjstvu, le da ona finančno nikoli ni nič prispevala,« je povedal Mitch in se grabil za mokre pazduhe. Vsakič, ko je bil nervozen, se je začel močno potiti in njegova majica je dobila velike vlažne madeže pod pazduhami. Tudi ko je prihajal nazaj v skupinsko sobo št. 92 z razgovora z odvetnikom, je imel vedno mokro majico od pretiranega nervoznega znojenja.

»Tožila je, da je brez denarja, kar ni bilo logično, saj je živela praktično zastoj. Četudi je plačevala stroške za stanovanje, ki ga je pustila sinu v uporabo, ji denarja ne bi smelo primanjkovati,« je počasi peljal svojo zgodbo do bista.

»Izvedel sem, da njen sin vozi čisto nov luksuzen avto, ki si ga le redki privoščijo, in njen sin si ga s službo, ki jo ima, ne more privoščiti,« je pravil in si ogledoval mokre madeže pod pazduhami na svoji beli majici.

»A vidiš? Glej, kako se samo znojim. Še dobro, da delam v pralnici in imam belih majic na pretek. Vsak dan si lahko privoščim vzeti drugo in uporabljeno vržem v pranje,« je prekinil svojo pripoved o ženski, ki jo ljubi in sovraži.

Z zanimanjem sem ga poslušal, ker sem mnenje o njem prejudiciral na osnovi tega, da je v prvi vrsti obtožen družinskega nasilja in zatem še napada na uradno osebo. Do sedaj sem si o njem mislil, da je le pijanec, in ti so velikokrat nasilni brez upravičenega razloga. Vedel sem, da ima moja predstava o njem luknje in ni prava ter mogoče do njega tudi nepravilna, a do tega trenutka bolje nisem vedel. Tako sliko sem si bil ustvaril v glavi in nikoli z nikomer nisem špekuliral o njem ali o komer koli drugem. Že sem uvidel, da se moja predstava o njem ne ujema z osebo, s katero sem že več mesecev v priporu v isti sobi, in tistega dne se je tudi njegova podoba začela razkrivati. To ni vplivalo na najin nenavadno napet odnos, a sem izvedel veliko več o osebi, s katero sem se vsako jutro brez razloga prepiral. Mitch je nadaljeval svojo zgodbo:

»Povedal sem ji, da je brez denarja, ker vse vtakne v sinovo razvajeno rit. Ona tega ni niti zanimala, ker sva oba dobro vedela, da je to res. Začela me je obtoževati ljubosumja in obkladati z neprimernimi imeni, da jo želim nagnati iz hiše. In tudi prepoved

približevanja sem dobil na njeno pobudo. Nič žalega ji nisem želel storiti. Hotel sem le, da odide iz moje hiše. Upirala se je odhodu in me psovala. Skočila je vame, da sem jo odrinil in padla je po tleh. Bil sem zelo jezen, a priseben in sem se odločil, da grem ven iz hiše in sem odšel v prijateljevo stanovanje v Šiški.«

Dobro sem ga poslušal s ščepcem dvoma, ki sem se ga navadil ohraniti v pogovoru s priporniki na Povšetovi 5 v Ljubljani. Ta ščepcem dvoma je nujen, ko poslušam razne pripovedi, saj se je izkazalo, da mnogi lažejo in prirejajo svoje zgodbe, ki so polne lukenj.

V beli majici z znojnimi madeži pod pazduhami je Mitch sedel za mizo sobe polodprtega oddelka pripora v Ljubljani in se pogovarjal z menoj. Med pogovorom sva zvijala in kadila cigarete. Nadaljeval je svojo zgodbo in prišla sva do njegove aretacije ter razloga, da je obtožen napada na uradno osebo. Že dober dan ali dva je bil v prijateljevem stanovanju v enem izmed ljubljanskih velikih blokov, ko ga je nekdo iz vhodne avle bloka po telefonu obvestil, da policisti sprašujejo po njem in prihajajo z namenom, da ga aretirajo.

»Ko sem stopil ven iz stanovanja, sta bila na hodniku dva policista. Eden je bil skoraj dva metra visok, drugi pa je bil za policista običajne rasti. Opazil sem, da si veliki natika rokavice za zaščito členkov pesti. Ta je tudi prvi prišel do mene in me vprašal, če sem ta in ta. Takoj ko sem potrdil, da sem ta, me je brez kakršne koli razlage zagrabil za roko in mi jo začel zvijati. Čisto naravno sem se začel braniti in v tem času je prišel še drugi policist. Oba skupaj sta me obvladala in vklenila. Odpeljala sta me dol in ven iz zgradbe na parkirišče. Tam sem ugotovil, da je okoli mene najmanj šest policistov, ki so me vklenjenega dobro pretepli,« je povedal in ugasnil cigareto.

Opazil sem, da si gladi kožo od zapestij proti palcu. Takoj sem vedel, da je imel omrtvičene in boleče palce, kar povzroča premočna in predolga vklenjenost v policijske lisice in grobo ravnanje policistov z vklenjeno osebo. To sedaj vem iz lastnih izkušenj. Že sama misel na vklenjenost povzroči čutno senzacijo na teh mestih, saj lahko bolečina in občutek mravljinčenja po takšni izkušnji vztrajata še zelo dolgo. Prepričan sem, da pride do poškodb živcev, ti pa se obnavljajo zelo počasi.

»Šele pred preiskovalnim sodnikom sem izvedel, da me je partnerka ovadila, da sem jo pretepel, čeprav je imela kot dokaz le buško na zadnji strani glave, ki je nastala, ko sem jo odrinil in je padla najprej na rit in potem je še z glavo udarila ob tla. Prepričan sem, da za vsem tem stoji njen ambiciozni sin, ki je tudi rezervist v policiji,« je že z novo zvito cigareto v roki povedal Mitch.

Kaj vse se je še dogajalo v odnosu tega nenavadnega para, sem izvedel v sledečih tednih, in to mi je potrdilo, da Mitch vztraja v zanj nezdravem razmerju. Prišel sem do zaključka, da jo mora pustiti in oditi po svoji poti, kar sem mu tudi povedal. Mitch ima že odrasle otroke iz prvega zakona, s prvo ženo sta sedaj že dolgo ločena. Ima tudi že vnuke. S sedanjo partnerko nimata otrok in uradno ne živita v skupnem gospodinjstvu, in kakor sem ga razumel, je le močno odvisnostno čustveno vezan nanjo. Upira se temu, da se razideta, čeprav ve, da je to edina prava rešitev. Popolnoma ga razumem in razumem tudi njegovo odvisnostno nadvlado čustev nad razumom. Podobno se dogaja tudi mnogim drugim. Tudi sam sem že bil v nezdravem razmerju in vem, kako ljubezen povozi razum.

NA ROBU HUMANITARNE KATASTROFE – ODGOVORNOST SVETA DO GAZE

Pišem vam v trenutku, ko svet strmi v eno največjih humanitarnih tragedij našega časa. V Gazi, enem najgostejše poseljenih območij na svetu, vlada nepredstavljiva humanitarna kriza. Po zadnjih podatkih skoraj 80 odstotkov prebivalstva nima dostopa do osnovnih življenjskih potrebščin – pitne vode, hrane in elektrike. Več kot polovica otrok trpi zaradi podhranjenosti, kar jasno kaže na obseg katastrofe, ki jo svet ne more več ignorirati.

Nasilje v Gazi je preseglo vse meje in ocena, da gre za genocid, ni le izraz obupa, temveč opozorilo na odgovornost svetovne skupnosti. Južna Afrika, ki je sama preživela politično implozijo in sesutje apartheida leta 1994 pod pritiskom mednarodnih sankcij in izolacije, je zdaj z izkušnjo zatiranja in trpljenja vložila tožbo proti Izraelu pred Meddržavnim sodiščem. Ta poteza kaže, da mednarodno pravo deluje, vendar je dokazovanje genocida pravno zelo zahtevno in dolgotrajno.

Žal se je apartheid v Palestini v zadnjih 70 letih, ker ga svet ni znal ustaviti, razvil v sistematično rušenje človekovih pravic, kar je pripeljalo do genocida. Sistematično kršenje temeljnih človekovih pravic vodi v razčlovečenje, ki ga je izraelska vlada povzela z izrazom »človeške živali« za prebivalce Palestine. Ta dehumanizacija opravičuje ignoriranje mednarodnega prava, saj Palestinci v takšni retoriki niso več dojeti kot »ljudje« s pravicami, ki jih zagotavlja mednarodno pravo.

Edino, kar lahko ustavi Izrael, je, da mednarodna skupnost dejansko začne uporabljati vsa gospodarska, politična in diplomatska orodja, ki jih ima na voljo. Tak ukrep bi bil jasen znak, da svet ne bo toleriral takšnega nasilja, vendar je zaradi pat pozicije v Združenih narodih to malo verjetno. Sodbe, take ali drugačne, bosta nekoč pisala čas in zgodovina. Danes pa je naša odgovornost, da se zavemo nujnosti delovanja – tudi če se to zdi težavno ali skoraj nemogoče.

Poraz demokratov v Združenih državah Amerike na zadnjih volitvah, kjer Kamali Harris ni uspelo pridobiti podpore ključnih demografskih skupin, kot so bele ženske in priseljenci, je močno vplival na globalno dinamiko. Prihajajoči predsednik Donald Trump je že dal vedeti, da podpira Izrael v njegovih agresivnih potezah in da želi »pospešiti zaključek konflikta« pred svojo inavguracijo januarja. Ta izjava je jasen signal, da se bo nasilje v Gazi v prihodnjem mesecu še stopnjevalo.

Gaza

Foto: Hosny Salah

Gaza

Foto: Hosny Salah

Zato je ključno, da vsak od nas dvigne svoj glas. Amnesty International ostaja trden zagovornik človekovih pravic in poziva k takojšnjemu premirju ter zagotovitvi humanitarne pomoči. V trenutkih, ko se zdi, da je svet pozabil na Gazo, moramo mi še glasneje spomniti, da so življenja tamkajšnjih ljudi naša skupna odgovornost.

Verjamem, da skupaj lahko naredimo spremembo. Ne smemo dovoliti, da zgodovina te človeške tragedije zapiše kot neuspeh naše generacije.

Zlatko Bojanović,
predsednik izvršnega odbora Amnesty International Slovenije

Gaza

Foto: Hosny Salah

Amnesty International je ob izdaji prelomnega skoraj 300 strani dolgega poročila o izraelskem genocidu nad palestinskim ljudstvom objavila tudi peticijo za končanje genocida. Podpišite peticijo na www.amnesty.si ali na QR kodi:

Milošev foto kotiček:

KORUPCIJA UBIJA

<https://vreme.com/tag/studentski-protesti/>

Veliko se dogaja na srbskih ulicah od novembrskega padca nadstreška na novosadski železniški postaji, ko je življenje izgubilo 15 oseb, še dve pa sta bili huje poškodovani in sta še vedno v bolnišnici. Protestniki trdijo, da je šlo za zločin in ne za tragedijo, saj je za to najbolj odgovorna sistemska korupcija.

Študenti vse odtlej stavkajo. Fakultete so blokirane, šole prav tako. Vse to kot odgovor na neodziv in molk tožilstva na napade zamaskiranih ali nemaskiranih oseb na stavkajoče, za katere je splošno znano, da so podrepniki vladajoče stranke SNS, tistih, ki na splošno mislijo, da jim je vse dovoljeno.

Danes (16. januarja, op. ured.), ko sem pripravljal ta sklop, je študentko, ki je na križišču beograjskih ulic ob 11.52 žrtvam namenila 15 minut molka – 15 za vsako žrtev –, na pločniku pokosil avto in dekle je bilo v hudem stanju prepeljeno v urgentni center.

Čas grozljivk, leto grozljivk, planet grozljivk, leta grozljivk.

Miloš Stošić

Prevedel Jean Nikolić

Novega leta ni, starega nam še vedno dolgujete

15 minut tišine ob 11.52, vsak dan od 1. 11. 2024 na vseh fakultetah, ki stavkajo

Kolona na poti k tožilki Zagorki Dolovac, študentje so ji predali 1000 enakih pisem za 1000 molkov

Korupcija ubija

Veliki protest na Slaviji – Vsi smo pod nadstreškom

KRAVŽLJANJE MOŽGANOV

IM Alberto Barp (2452) – IM Y. Zhou (2436) Trieste Open 2024.

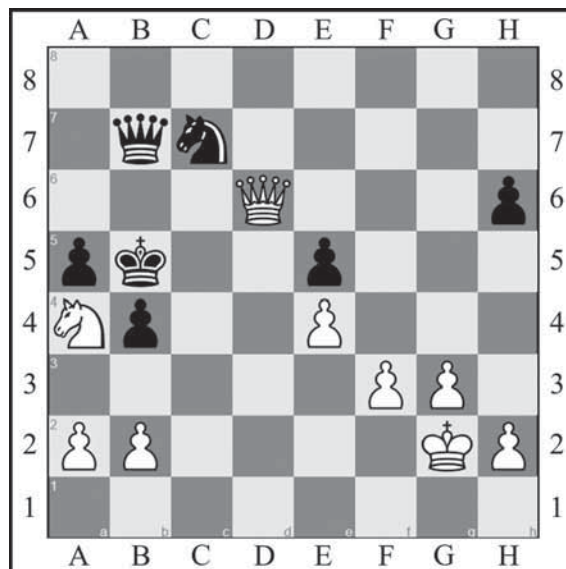
Tokratna uganka ni pretežka. Na potezi je beli. Hitro matira črnega. Poiščite rešitev.

Jean Nikolič

Standardni algebrski šahovski zapis:

pijon/kmet – brez oznake, S – skakač, L – lovec, T – trdnjava, D – dama, K – kralj, x – jemanje figure, + – šah, ++ – mat, O-O – mala rokada, O-O-O – velika rokada, = – remi/ponudba remija, e. p. – en passant (kmetovo jemanje mimogrede).

032
KRALJI
ULICE

REŠITEV JE OBJAVLJENA NA STRANI 35.

Najave:

ANNIE & THE CALDWELLS: 10. 2., KINO ŠIŠKA
Soul glasba pevke Annie Caldwell in njenih hčera na spremljevalnih vokalih vsebuje vso moč gospela – prav tistega, ki so ga skoraj vsako nedeljo deležni v cerkvi v West Pointu v Misipiju, kjer družina redno nastopa. Ta družinska zadeva, v ritem sekciji so Anniejin mož Joe ter sinova Abel in Willie Jr., ponuja energična in ganljiva glasbena pričevanja, ki združujejo ognjevite zvoke gospela s počasnim *groovem* soula. Odraščala je v cerkveni družini v bližnjem Aberdeenu in imela komaj 11 let, ko je z brati ustanovila skupino Staples Jr. Singers, poimenovano po slavni čikaški soul-gospel skupini Popsa in Mavis Staples. Bend je postal priljubljen v cerkvah po vsem južnem in srednjem zahodu. Leta 2022 je založba Luaka Bop, ki jo je ustanovil David Byrne, ponovno izdala edini album skupine Staples Jr. Singers, When Do We Get Paid. Priznanje za albumov družbeno ozaveščen gospel je vodilo do več evropskih turnej. Ob pričakovanju prvega albuma Annie & The Caldwells za založbo Luaka Bop si ne moremo kaj, kot da brskamo po dediščini soula in brusimo pete za februarSKI koncert v Ljubljani.

MENT LJUBLJANA 2025: 12.–15. 2., RAZLIČNE LOKACIJE
MENT je festival glasbenih odkritij, ki v simbiozi s konferenco omogoča predstavitev glasbenih izvajalcev iz cele Evrope pred mednarodnimi glasbenimi profesionalci in občinstvom. Festival deluje kot platforma, kjer se vsakoletno srečujejo glasbeniki, različni strokovnjaki in ljubitelji glasbe. Osrednje poslanstvo festivala je predstavljanje novih talentov, spodbujanje ustvarjalnosti in omogočanje priložnosti za spoznavanje v glasbeni industriji. Kaj pričakovati? Štiri dni tega in onega. Glasba in frendi, druženje in bendi. Križarjenje po zvokih preteklosti in sedanjosti. Od Kina Šiška do klubov na Metelkovi. Omenimo le nekaj nastopajočih: auto, Bibliban, Catherine Graindorge, eat-girls, Florence Sinclair, Gilles Peterson, Ingver in gverilke, Kosmonauci, Lankum, Laundromat Chicks, Neven, Obscur, Širom, Still House Plants, Texoprint, Tramhaus, Trio Katastrofa, Tschimy, We hate you please die, Zven: Čaralice in še mnogo, mnogo drugih zanimivih bendov.

Zbral in uredil: Jože Balas, FOTO NOTE

KOMENTARNICA: 030 323 128

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRIJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. OB VSAKRŠNI URI IJH LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 128, NA UREDNIŠTVO@KRALJIULICE.ORG ALI NA NAŠ FACEBOOK PROFIL. VABLJENI H KOMENTIRANJU!

OGLASNA DESKA

Ste se že kdaj vprašali, ali je kateri izmed vaših odsluženih predmetov, morda uporaben za koga drugega? V Posredovalnici rabljenih predmetov, ki deluje v okviru društva Kralji ulice v Ljubljani, z veseljem sprejemamo predmete za dom in prosti čas, ki so pri vas že odslužili svoj namen (pohištva ne sprejemamo).
Info kontakt: Slavko, 030 323 308.

Izšel je drugi slovenski prevod knjige Willa Halla z naslovom Vodnik za opuščanje uporabe psihotričnih zdravil v skladu z načeli zmanjševanje škode. Zainteresirani jo lahko kupite po ceni 3 € na sedežu društva Pražakova 6 v Ljubljani, ali jo naročite po ceni 5 € po pošti.

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Društvo Kralji ulice se v mesecu januarju zahvaljuje:

- pekarni OSEM za pekovske izdelke,
 - slaščičarni ZVEŽDA za slaščice,
 - fotostudiu FOTO GRAD za pet kupončkov za fotografiranje,
 - fotostudiu FOTO TIVOLI za pet kupončkov za fotografiranje,
 - KINODVORU za vstopnice,
 - društvu LAJKA za hrano za domače ljubljence,
 - NK OLIMPIJA za vstopnice,
 - KK CEDEVITA OLIMPIJA za vstopnice,
 - ANIMAL ANGELS za kritje stroškov veterinarskih storitev in
 - vsem dobrim ljudem za oblačila, obutev, hrano in božična darila.
- Se priporočamo za naprej.

Če želite objaviti svojo življenjsko izkušnjo, nam jo lahko pošljete na urednistvo@kraljiulice.org ali nas pokličete na 030 323 128.

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsak torek 15.00–16.00 v Športni center Triglav za Bežigradom (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

NAGRADNA KRIŽANKA

Iskrene čestitke nagrajencu in nagrajenkama pravilno rešene decembrske nagradne križanke. Knjigo *Jeben lajf*, avtorice Maje Drolec prejmejo: Mitja Kovačec iz Cerkevjenjaka ter Branka Botič in Romanca Gajšek iz Ljubljane.

033
KRALJI
ULICE

Delovanje našega društva lahko podprete tudi tako, da nam namenite 1 odstotek dohodnine, ki vam jo država odmeri za preteklo leto. To storite s spodnjim obrazcem, ki ga izpolnite in

pošljete na pristojni urad FURS (v Ljubljani je naslov: Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana). Hvala!

PODATKI O DAVČNEM ZAVEZANCU:

(ime in priimek davčnega zavezanca)

(podatki o bivališču: naselje, ulica, hišna številka)

(poštna številka, ime pošte)

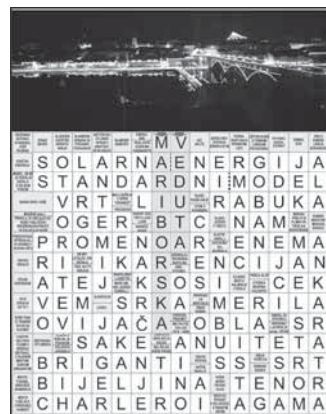
Davčna številka

--	--	--	--	--	--	--	--

(pristojni finančni urad)

QR koda za namenitev dela dohodnine za donacije.

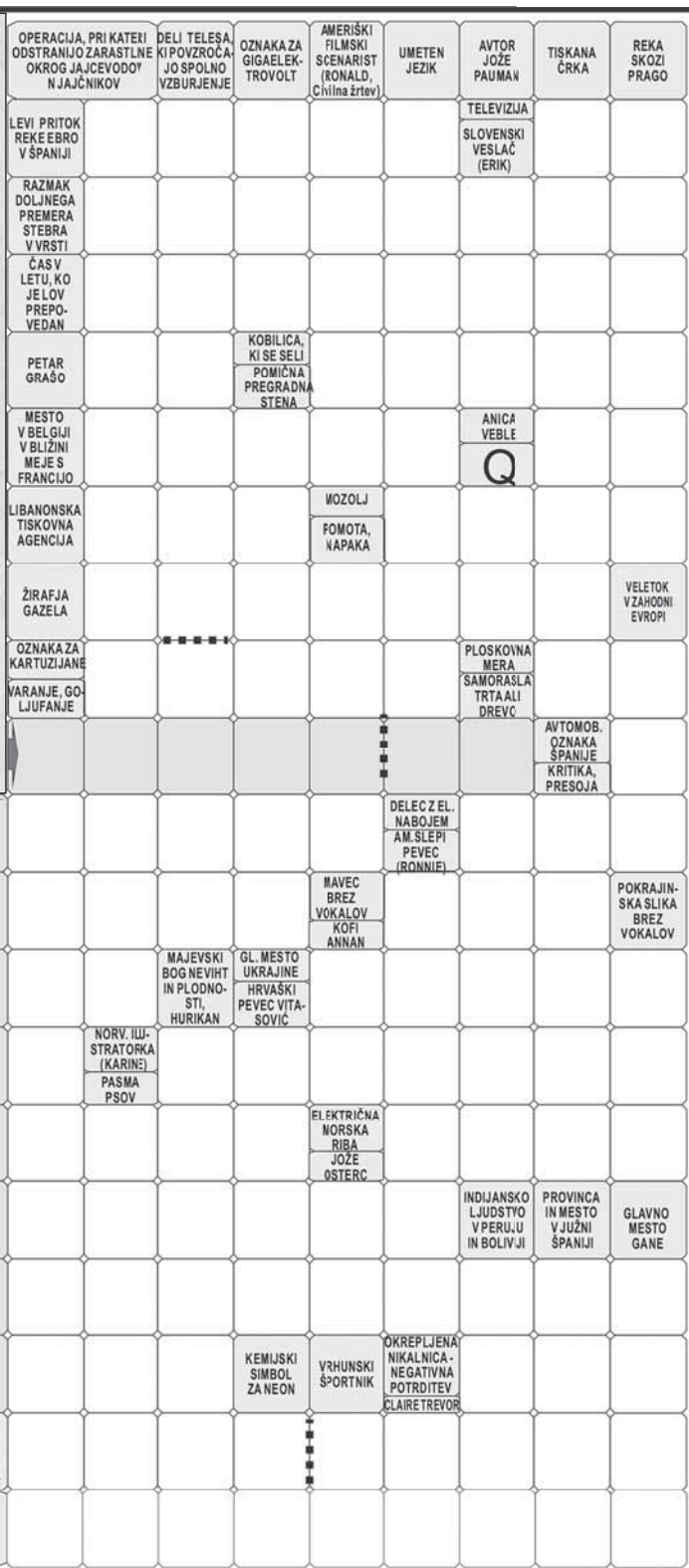
Rešitve iz prejšnje številke.

ZAHTEVA za namenitev dela dohodnine za donacije

Ime oziroma naziv upravičenca	Davčna številka upravičenca								Odstotek (%)
Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice	2	3	9	5	6	0	4	6	1%

V/Na _____, dne _____

podpis zavezanca/ke

NAGRAJENCI_KE SO OBJAVLJENI_E NA STRANI 33.

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Rešitev šahovske uganke: 1. b3, Db8; 2. Sc3+, bxc3; 3. a4++.

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite do konca tekočega meseca na urednistvo@kraljiulice.org ali na naslov Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana. Štirim izžrebanim bomo podelili knjigo *Novi svet, zbirka poezije in proze KU*.

France Prešeren, olje na platnu, 1850.

Portret je posthumno, leto dni po pesnikovi smrti, naslikal Kurz zum Thurn und Goldenstein.
Za Kralje ulice ga je poustvarila Leah Artist Mihalič, 2024.

Adis, Panda & Dušan:
»Iščemo stanovanje v
najem. Kontakt KU.«

